

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szorosos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM. 357

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM. 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, április 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az alispán Aradmegye közállapotairól.
- Vita egy névjegy körül.
- Belügyi reformok.
- Japán a mexikói háborúban?
- Kétszer bejegyzett betét.
- Garázdálkodó utasok a gyorsvonaton.
- A veréb vadász.
- Czédly Károly dr. — királyi tanácsos.
- Kutatni kell a hitelezőket.
- Az ablakon kidobott feleség.
- Tarkaságok.

„Létezik

egy magyar nemzet.”

Arad, április 24.

Károlyi Mihály gróf, az amerikai ünneplésben fölülülve, a hosszú utról jött ember közlékenységével adja le politikai és vegyes tartalmu nyilatkozatait. A legujabban a függetlenségi párt egy nevezetes érdemét szögezi le. Annak, hogy az ellenzék erősebben foglalkozik a külpolitikai kérdésekkel, van valami nagy eredménye: a külföld kezd tudomást venni róla, „hogy létezik Budapest, hogy létezik egy magyar nemzet.”

A külföld — ez olyan általánosító nyilatkozat, mint az, ha a szóbeszédben ezt a kifejezést használják: a világ, vagy az egész világ. Némelyik pletykára azt mondják: az egész világ tud róla, a világ pedig ebben a használatban talán öt családot, vagy három, egymással szomszédos utcát jelent. Megengedjük, hogy voltak a

külföldön sokan, akik nem tudták, hogy „egy magyar nemzet létezik”. Sőt vannak ma is. Akik azonban akartak tudomást venni, akiket egy hajszálnyira érdekelt a sorsunk, akik egy kevés alaposságot nem sajnáltak, azok eddig is tudtak felőlünk. Hatvan esztendő előtt, amikor még az Egyesült Államok nem számíthattak a megtiszteltetésre, hogy Károlyi Mihály gróf meg fogja látogatni a polgáraikat, Kossuth Lajosról is tudták, hogy létezik egy magyar nemzet. Az irodalommal foglalkozók tudhattak róla, hogy létezett egy Petőfi, létezik Jókai, a művészetek hívei tudták, hogy létezik egy Munkácsy Mihály, létezik egy Zichy Mihály, — ez utóbbinak pedig Oroszországban is, a függetlenségi párt rajongott földjén is tudhattak arról, hogy létezik egy magyar nemzet. — Tudósaink is voltak elegendő számmal, a kik, a külföld becsülését megnyerve, nem titkolták el, hogy a magyar nemzet fiai. A külföld szinpadait sohasem özönlötték el oly nagy számmal a magyar szerzők művei, mint most és Molnár Ferenc származása iránt érdeklődve, bizonyára a színházlátogatók százezrei, talán milliói is megtudhatták, hogy valahol él egy magyar nemzet.

Folytathatnók a példák felsorolását egész addig a Károlyi Mihálynak bizonyára nem tetsző adatig, hogy Tisza István gróf révén a politikával foglalkozó angolok már egy év előtt tudták, hogy van magyar nemzet és

hogy vannak a nemzetnek államférfiúi értékei. De talán fölösleges. Hiszen ép arra térünk rá, a miben neki igaza van. Vannak igenis dolgok, a melyek tagadhatatlanul a függetlenségi párt érdeméből hívják felénk a külföld figyelmét.

A botlásoknak mindég nagyobb zaja van, mint a rendes, egyenes járásnak és a szertelenkedést, a furcsaságokat hamarabb veszik észre, mint a logikus cselekvést. A külföld, a mely észrevette, hogy egy ország ellenzéke mindenféle külföldi szövetekezést keres, csak hogy a maga kormányát kompromittálja, csakugyan kíváncsi lehet arra, hol létezik egy ilyen ország. A hol hire megy annak, hogy ez az ellenzék annál a nagyhatalomnál keres politikai összeköttetéseket, a melylyel az ország az utóbbi időkben újra meg újra csaknem háborúra készült, azzal a birodalommal, amelynek terjeszkedését, aknamunkáját az ország egész jövőjére szóló veszedelemnek tartották: — ott igazán tudomást vesznek arról, hogy létezik egy ily nemzet. Sehol másutt ilyen nemzet nem képzelhető el. A francia ellenzéknek sohasem jutna eszébe, hogy Németországba menjen tüntető látogatásra, az angol viszályok közepette az ulsteriek sohasem gondolnak arra, hogy valamely külföldi állammal kacérkodva, kompromittálják a kormányhatalmat és a kis Bulgáriában se lenne elképzelhető, hogy az ellenzék például román-parátságával tüntessen. Egyesegyedül nálunk Ma-

Egy direktor.

Irtá: Váradi Antal.

Beleütött a színigazgatásba is az az istentelen civilizáció. Nem lehet már faluzni, verje a magyarok istene azt a koncesszióosztogatást... Holmi nyugdíj-pénzeket keresnek az embereken, akár lehuzta azokat, akár nem, aztán kimutatást, elszámolást, repertoárt, taglistát s tudja az öreg ördög miféle. Nem lehet így már színészeszt játszani.

A régi, áldott jó világ, amikor három láb- ravalóval és két trikóval nekiindultunk az országnak, véres kard gyanánt körülhordoztuk a nemzeti zászlót, a melyet a faluházából vettünk kölcsön, azután apelláltunk hazafiságra, nemzetiségre, a szent magyar nyelvre és annak a apostolaira s végül kölcsönkértük a nemzetes magyar diszruháját.

Előtte fekszik a régi színészvilág egyik emlékfosztlánya, egy direktori napló. Sárga lapjain örök panasz, első oldalán a tulajdonos neve. Az utolsón a ruhatári jegyzék, négy sor s a diszlettár felsorolása, egy sor: „nagy vászonerdő házzal.”

A jó direktor, akinek örökösei nekem juttatták ezt a naplót, mást vártak az örökhagyótól. Az öreg mindig azzal biztatta a fiát, hogy: ne tanulj, Barkó, ugyis rád hagyom a vagyonomat. A vagyon pedig ebből a naplóból ál-

lott, melyet eredetileg a nemzeti muzeumnak szánt, de aztán jobbnak látta hozzám küldeni. Így talán nyilvánosságra jut egyetmás a nemzet-napszamos életéből, aki még a hazafiság patronátusa alatt járta a hazát és koplaltatta a társulatot.

Tipus volt az öreg, amely kiveszett. Ma már nem lehet tréfálni a regulákkal, s hiába lamentál a tanácsnak, nincs annak a szívében irgalom. Még most is előttem áll az öreg Szegedi Mihály, a színigazgató, akitől teméntelen hátralék miatt megtagadtuk annak idején a színigazgatói engedélyt s mikor mártírképpel kunyorált, de hiába, végre kifakadt s ránk ordított:

— Ne komédiázatok már, egyen meg a fittyfene benneteket, hanem adjátok ki a cédu-lámat...

Mire aztán Feleki — sértve érezvén magát alelnöki méltóságában — csak azért sem adta meg az engedelmet. Igaz, hogy a derék direktor a betűvetést elfelejtette. Mondják: nem is tudta soha. Tény az, hogy husz esztendeig vezetett társulatot anélkül, hogy magyarul írni tudott volna.

Az én naplóvezető direktorom tudott írni, s az volt a vesztsé. Minden stáción váltót irt alá, de nem váltotta be sehol.

Azzal fizette ki a koresmárost, a szabót, a mézszárost. Végül már a humoros oldaláról

fogta fel a dolgot s mikor váltót kértek tőle, aláírta, de a következő jóindulatu megjegyzéssel:

— Fiam, ez a váltóblanketta most negyven krajcárt ér! Ha én aláírom, nem ér egy fityinget se...

Mégis hiteleztek neki. Csodálatos volt a régi hitelezők naivsága!

— Fiaim! — szokta volt mondani a társulatának — én csak a javatokat akarom.

— Igen ám — mondta Gyárfás, a legendás ügyelő — de nem adjuk!

A feleségét rettentően szerette. Az ült a kasszánál, ahoz küldte azt, aki előleget kért. De inkább lemondtak az előlegről, csak ne kelljen a direktorné elébe menni.

Eleinte — fiatalabb évében — primadonna volt a lelkem, még nagyon jól emlékszem rá, mikor a színház melletti „Schaun mer ájni” című kávéházba tódultak az emberek a darab folyamában. Nem tudtam, miért rohannak ki oly tömegesen? Talán tűz van?

— Nem — mondja Gyárfás — hanem a direktorné énekel.

Kezdett aztán elhizni és Marienbadba készült. A direktor hevesen ellenezte.

— Nem tudnék megválni tőled, még részletekben sem. Ne menj Marienbadba, a szívem hasadna meg, ha csak egy fél kilót is veszítenék belőled!

gyarországon van arra példa, hogy a nemzeti, demokrata, sovínista és radikális voltával tetszelgő függetlenségi párt Oroszországba készüljön kirándulni, szabadságot, magyar-szereket, népjogokat és minta-alkotmányt fölfedezni.

Ilyesmiről csakugyan megláthatja a külföld, hogy egy magyar nemzet létezik és hogy mik találhatók egy magyar nemzetben. Hogy azonban ennek örülni, ezzel dicsekedni is lehessen: — azt bajosan hisszük. Olyan nem létezik, — hogy a gróf Károlyi Mihály magyarságával beszéljünk.

Vita egy névjegy körül.

(Az oroszbarát román képviselő. — Duliskovics szerepel a képviselőházban.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, április 24.

A mai ülés elejének érdeklődéssel várt mozzanata volt az, hogy Tisza István gróf — amint tegnap megígérte — fölolvasta Gerovszkynak Vajda Sándorhoz intézett névjegyet, a melyen Duliskovicsot — a rutén pörből ismert határrendőr felügyelőt — mint derék és megbízható magyarországi orosz ajánlotta. Ezzel a dokumentummal szemben mit sem ért és csaknem lehetetlen volt Vajda Sándor védekezése, amely különben meglehetősen kapkodónak bizonyult.

(Összeköttetés a pánszlávokkal.)

Simontits Elemér alelnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

A beérkezett irományok felolvasása után Hegedűs Kálmán az állandó igazoló-bizottság jelentését olvasta föl két mandátum igazolásáról.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök váltotta valóra azt a tegnapi ígérteit, hogy föl fogja olvasni Gerovszky Románnak Vajda Sándor nemzetiségi képviselőhöz intézett ama levelét, amely Vajda oroszbarát érzelmeinek a dokumentuma.

— Tegnapi beszédemben felhasználtam az első alkalmat — mondta Tisza — hogy tájékoztassam arról a Házról: mire alapítottam Vajda Sándorral szemben amaz állításomat, hogy pánszláv körökkel nem épen bizalmat

keltő összeköttetést tart fenn. Kezembem van egy névjegy, a mely Gerovszky Román ajánló sorait tartalmazza. Nem tudom, szükséges e, hogy a Gerovszkyakat itt röviden ismertessem. Aki a pánszláv mozgalmakkal foglalkozik, tisztában van vele, hogy kik ezek az urak és minő céllal dolgoznak. Két testvér, Alexej és György Ausztriában laknak, a harmadik pedig, Román, télen Pétervárott, nyáron Karlsbadban. A két első most vizsgálati fogságban és bűnvádi eljárás alatt van pánszláv izgatás miatt, de ezelőtt évekig részt vettek a legagresszívebben a legutolsó pánszláv mozgalmakban. Ezek után konstatalom, hogy azt a névjegyet, a melyet fölolvastam fogok, Duliskovicsnak Gerovszky Román adta át március 8 án. Ez a német szövegű névjegy magyar fordításban a következőket tartalmazza: „Gerovszky Román dr. ajánlja [Duliskovics ügyvédjelölt urat, mint rendkívül derék és megbízható magyarországi orosz].” Ebből jogunk van nemcsak Gerovszkynak, hanem a másik urnak politikai tendenciájára is következtetni. (Élénk helyeslés.)

(Vajda védekezik.)

Vajda Sándor a Ház engedelmével válaszol. Megtisztelve érzi magát a támadás által, mert nagyon veszedelmes lehet az az ellenfél, a kit ilyen gyöngye alapon is támadnak. (Zajos ellentmondás.) A miniszterelnök nem bizonyította még azt sem, hogy ez a névjegy hozzám van intézve.

Tisza István gróf miniszterelnök: Itt a neve a borítékon. (Derűtség.)

Vajda Sándor: A miniszterelnök nem győződött meg arról, hogy ezt a névjegyet Gerovszky írta és vakon elhitte Duliskovics bemonadását. En elfogadom, nem is tagadtam, hogy Duliskovics hozott nekem Gerovszkytól ajánlólevelet. Mégis furcsa eset...

Tisza István gróf miniszterelnök: Az igaz. (Derűtség.)

Vajda Sándor: Én mindég a ruszofil tendenciák ellen harcoltam és mindég a hármasszövetségi politikának voltam a híve. Tegnap is azt jelentettem ki, hogy téves az a politika, amelyet némely magyar politikusok követnek és a mellyel a hármasszövetséget támadják. Ekkor váratlanul előállott Tisza István gróf miniszterelnök és azt mondta, hogy mindez, tudniillik Polónyi törekvése, nevetségessé semmiség és hogy én vagyok az, aki titkos szövetséget tartok fenn a ruszofil körökkel. Megengedem, ha volna olyan levél, a melyet én irtam volna Gerovszkynak és annak tartalma kompromittáló volna, ez bizonyíték volna ellenem. De a Duliskovicstól kapott Gerovszky-féle névjegy engem nem kompromittálhat és

legkevésbé sem bizonyíthatja azt, hogy én intem összeköttetésbe vagyok Gerovszkyval.

Muzslay Gyula: Hát miért nem irt nekem Gerovszky? (Zajos derűtség.)

Vajda Sándor: Onnek nem irt, mert Duliskovicsnak vannak megbízói, a kik azt mondták neki, hogy Vajdát kell kompromittálni, mint rossz ruszofilt és így az nem volt érdeke, hogy a képviselő urat kompromittálja. A detektivség épen olyan becsületes foglalkozás, mint a miniszterség, vagy képviselőség, de te gyünk különbséget a detektiv és Duliskovics szolgálata között. Ez az ember hozzám agent provokatorként jött. Ha a miniszterelnök belátná, hogy tévedett, ez nekem elégtételül szolgálna de ha nem fogja belátni, akkor is megnyugtató a lelkiismeretem.

(Pánszlávizmussal és májbaj.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Csak egyetlen megjegyzésem van. Vajda arra hivatkozik, hogy hozzá, mint karlsbádi orvoshoz mindenki mehetett. Ha Gerovszky Román dr. azt írta volna a névjegyre, hogy Duliskovicsot mint májbajos embert ajánlja nozzá, ebben valóban semmi kivetni való nem talált volna. Az ajánlás azonban Duliskovicsra, mint derék és megbízható oroszra vonatkozott. (Zajos helyeslés és derűtség.)

Ezután a Ház áttért a napirendre.

Az ülés folytatásáról külön cikkben számolunk be.

Az Aerószövetség Tiszánál. Budapest-ről jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök ma fogadta a Magyar Aerószövetség küldöttségét. A küldöttség, amelynek vezetője Zichy Béla Rezső gróf volt, előadta, hogy a hadtestparancsnokság és a rendőrség csak szeptember végéig engedélyezi a rákosi repülőterén a repülést, amiért szükségessé vált új térről gondoskodni. Kellő tér hiányában a pilóták nem gyakorolhatják magukat, ha külföldi aviatikus jön Budapestre, nincs hol leszállania és versenyeket se lehet tartani. A miniszterelnök nagy érdeklődéssel hallgatta a küldöttség szónokájának beszédét és megígérte, hogy a delegációk alkalmával minisztertanácson tárgyalás alá veszik a repülőtér ügyét és tőle telhetőleg mindent el fog követni annak létesítése érdekében. A küldöttség örömmel vette tudomásul a miniszterelnök válaszáat.

Ezért aztán sokáig duzzogott.

— Duzzogj, fiam, duzzogj — biztatta a direktor — ez az egyetlen, a mi jól áll neked, bár nem kerül pénzembe.

Szóval, a jó humor nem hagyta el az öreg. A bolyongása történetéből — a napló ötven évekről irt feljegyzéseiből — elmondok egyetmást.

A peleskei nótáriust játszották s Tóthi Dorka, a kit már akkor a direktorné ábrázolt, hagyomány szerint a sülyesztöbe megyen le, mikor az ördövek elviszik. De fennakadt a nyomorult, mert nem tért le a lukon, pedig alulról huzták, felülről tolták. Denique le kellett a függőnyt eresztetni s még így sem sikerült a társulat egyesült erőlködésének kiszabadítani. Egy deszkát ki kellett feszíteni különben ott rekedt volna végképp.

Büszkesége az volt, hogy valamikor vendégszerepelt a nemzeti színpadon. Maradandó emléke ennek nem volt, csak egy színlap, a melyen egy, az övéhez hasonló név is szerepelt. De azért e színlap keltétől számította művészi éveit. Minden esztendőben jubilált.

Kollegái — Balogh István, Szilágyi Pál, Réthy Mihály, Szigeti József, Feleki Miklós, Egressy és Fánésy — sokszor emlegették viselt dolgait. Sohasem hittem, mert minden színészanekdotát ismertem s tudtam, hogy a mikor egy színész meghal, s a temetés után betértünk a mezitlábasnak nevezett korezmába a köztemetű uton, minden eddig ismeretes színészun-

cutságot arról meséltek, akit az imént eltemettünk. Reá nézve azonban mégis kivételt kell tennem, mert ugyanazt Egressy is elmondta, Feleki is, sőt Szigeti József is megerősítette.

De visszatérve a naplóra, az általam elmondandókból ki nem nagyhatom a főispáni installációt, amelynek diszeloádását ő rendezte.

Már akkor hazátlanul bolyongott a társulat két hét óta. De a reménybeli installáció nem engedte őket elmenni a városból. A direktor Bánk Bánt fogja játszani s a direktorné Melindát.

Remegett előre mindenki a reménybeli műélvezettől, s két hét óta hitelben élt a társulat, az installacionális jövedelmek kontójára. A zordon koplalás azonban annyira megviselte a társulatot, hogy egyenkint kezdtek szökösni s az ünnepély előtti napon már csak hatan voltak. Ezekkel ugyan nem lehet Bánk Bánt játszani.

Végző kétségbeesésében a rendőrkapitányhoz fordult.

— Gyuri, ha istent ismersz — tiltsd be az előadást!

— Miért?

— Mert különben a legszörnyűbb blamázs lesz belőle, a mely csak főispáni installációt beszennyezett. Hatan vagyunk mindösszesen?

— Hát ha diákokkal, műkedvelőkkel segítenék a dolgon?

— Rettenetes rossz lenne az. A főispán literátus ember, annak nem lehet akármit feltálni. Tiltsd be rebellis szöveg révén.

— Most sajtószabadság van.

— Mindegy, gondolj ki akármit, csak ne kelljen Bánk Bánt játszani.

— Jó, hát játsszatok valami egyebet.

A direktor fellélegzett.

— El fogjuk játszani a „Dramát a tenger fenekén.”

— Mi az?

— Most Pesten nagyon divatos darab, Gyönyörű: Gyárfás rendezé.

A dráma szövege azonban nem volt sehol megkapható. Különben sem tudták volna egy nap alatt nyélbe ütni. Hanem a rendező zsenialitása segítette.

Csináltatott egy keserves fátolyfüggőnyt, annak a felső részére ezüstös papírosból fodrokat varrt a direktorné. A fátolyfüggőny a tengerfenék, az ezüstfodrok a tengersiz hüllámok.

A fátolyfüggőny mögött aztán eljátszották hárman a Báró és bankárt!

Ez volt a „dráma a tenger fenekén.”

Egyik jubileumán — a tizennegyedikén — adott a társulatnak tíz forintot. Ez volt a jubiláris ajándék.

Fényes tószóban köszönte meg a társulat megbízásából Gyárfás. Az idevonatkozó passzus így hangzott:

Garázdálkodó utasok a gyorsvonaton.

(Két román fiatal ember botránja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, április 24.

A Budapestről szerdán este kilenc óra harminc perckor elindult gyorsvonaton, amely Budapest—Kolozsvár és Predeal közt közlekedik, Budapest és Kolozsvár között kellemetlen botrány volt. Két román fiatal ember utazott a vonaton, akik Budapesten szállottak fel és Pajkóba szóló jegyük volt. Mikor a vonat elindult, a fiatal emberek keresztül járták a kocsikat, hogy üres fülkét találjanak. Minden fülkeajtót felnyitottak és éktelen lármába tettek ki, mert nem találtak maguknak megfelelő helyet.

— Más országban külön fülkét adnak nekünk — kiáltotta hangosan az egyik fiatal ember, aki Casite Delore román mérnöknek nevezte magát.

A vonat egész közönsége felháborodott már a fiatal emberek hangos viselkedése miatt, amikor a kalauz a hálókocsiba kísért a lármás utasokat a megkérte őket, váltsanak maguknak hálófülkét. A románok itt is benyitottak minden fülkébe, amit a pihenő utasok, különösen a nők, hangos tiltakozással fogadtak. A botrány oly nagy volt már, hogy a hálókocsi vezetője kénytelen volt a fiatalembereket kiutasítani a kocsiból. A valószínűleg ittas emberek ekkor egy másik vagonba szálltak, de itt se hagyták abba a kiabálást, úgy hogy Nagyvárad tájékán Haller János gróf országgyűlési képviselő felszólította a kalauzt, hogy utasítsa ki őket a kupéból, mert különben megállítja a vonatot, Palágyi nevű földbirtokos már a vészféket akarta meghuzni, olyan kellemetlenül viselkedtek a fiatal emberek, amikor egy kolozsvári tűzérlezredes kezébe véve kardját megfenyegette a fiatalembereket, hogy levágja őket, ha nem hagyják abba a lármázást.

Az ifjak ekkor szitkozódva másik kocsiba mentek, egy darabig csendesen viselkedtek, de Bánffyhyunad közelében megint ordításba tettek. Az utasok a kalauzt hívták és felszólították, hogy távolítsa el a garázda embereket,

mert különben ledobják őket a vonatról. Kolozsvárott a kalauz leszállította a botrányhősöket és az állomásfőnök elé vitte őket, aki kijelentette, hogy a rendőrségnek adja át mindkettőjüket, ha nem viselkednek tisztességesen az ut további folyamán. A fiatal emberek ezután a kalauz fülkéjében utaztak Predealig.

Dálnoki Nagy Lajos alispán Aradmegye közállapotairól.

(Évnyegyedes jelentés a megyei közgyűléshez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Hétfőn délelőtt kilenc órakor tartja rendes tavaszi közgyűlését Aradmegye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés tárgysorozatának legelső tárgya az alispán jelentése, amelyet Dálnoki-Nagy Lajos dr. már elkészített. Az alispáni jelentés a megyei hivatalok ügyforgalmának kimutatásán kívül részletesen beszámol a vármegye közegészségügyi állapotáról, amelyet általában véve kedvezőnek tüntet föl a jelentés mellé csatolt kimutatás.

A közrendészet

statisztikai adataiból kitűnik, hogy a legrosszabb viszonyok a világosi járásban lehettek, mert az elmúlt negyedév alatt személybiztonság ellen 63, vagyonbiztonság ellen 90 büncselekményt követtek. Legjobbak a viszonyok az eleki járásban, ahonnan összesen 20 büncselekményt mutat ki a statisztika. Meg lehet állapítani azt is, hogy a bűnrehajlandó aradmegyei polgárok közül a lopásnak és súlyos testisértésnek van a legtöbb híve. Legritkábban fordult elő a kuruzslás, vérfertőzés és a tiltott szerencsejáték. Uzsora egyáltalán nem volt — legalább is feljelentésben nem szerepelt.

A tanügyi viszonyokról

szóló kimutatások szerint összesen 51124 elemi iskolalátogatásra kötelezett gyermek volt a megyében. Ezek közül mintegy huszpercent iskolát került, mert csak 40411 látogatta az iskolákat, 10713 gyerek nem járt iskolába. Az iskolamulasztók szülei ellen 10324 esetben alkalmaztak megintést, négyezernégyszáztizenegy alkalommal pedig pénzbírságot róttak ki a közigazgatási hatóságok. Aránylag legtöbb is-

kolakerülő volt a nagyhalmágyi járásban, ahol 2004 tankötelesnek csaknem a fele: 1041 nem járt iskolába. Aránylag sok az iskolakerülő a ternovai, borosjenői és borossebesi járások községeiben is.

A jelentésnek

a közgazdasági állapotokról

szóló része a mezőgazdaság terén azt állapítja meg, hogy a tavaszi vető munkálatokra elég kedvező volt ugyan az időjárás, azonban a téli nedvesség hiánya a kultur növények további erőteljes fejlődését általában véve nagyon kétségesessé teszi. — A szőlő műveléséről szólva konstatálja, hogy az előző évi rossz termés és egyéb körülmények okozta általános pénztelenség miatt a szőlőkben a téli munkák (trágyázás és forgatás) ugyyszólván teljesen szüneteltek. A téli száraz hideg az eléggé kedvező hótakaró alatt a lefedett szőlő rügyeinek és fájának nem ártott, tehát Aradhegyalja jól telelt; a télutó fokozatos felmelegedésével eddig a szőlőgazdákra kedvező volt, és így jó borosztendőre van kilátás.

Az erdőszet eseményeinek kimerítő ismeretése után

a munkaviszonyokat

így ismerteti az alispán:

— A lakosság és közte a munkásság létfontartási viszonyai a vett jelentések szerint általánosságban kielégítőek s illetve tűrhetőek. Csakis a nagyhalmágyi járásban vált szűkessé egyes községekben a közsegélyezés, de itt is legtöbbször csak olyan helyeken, ahol a család fő elhalt, avagy tartós munkaképtelenség gátolta az illetőket a kenyérkeresetben. A tavaszi munkaalkalmak beálltával ezeknek a helyzete is javul.

Szembevetendő, hogy az alispáni jelentésből — eltérve az eddigi szokástól — teljesen hiányzik az utlevél forgalom kimutatása.

Végül azt jelenti be Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán a közgyűlésnek, hogy a központi választmány az országgyűlési képviselőválasztók 1914. évi névjegyzékét a kellő időben megállapította, hitelesítette és illetékes helyekre elküldte.

Az építendő új vármegyei közkórház létesítésére vonatkozó előkészítő tárgyalások pedig a vármegye főispánjának vezetése alatt és

„— Fejedelmi ajándék — fényes szív jele. Mert uraim és hölgyeim, tíz forint nagy summa a szegény színészeknek és ha úgy lopta is a direktor — a mint hogy igaz is — még akkor is nemes és nagy szív ajándéka!”

Dörgő éljenzés szentesítette a magasztalást.

A direktorné legdrágább kincse egy cirmos macska volt, melynek külön fejezetet szentel a naplóíró. A direktorné jutalomjátékára Melindát választotta de folyton azon panaszkodott, hogy „nincs benne a tragikus hangulatban.”

— Egy pengőt adnék szívesen, ha valaki beléringatna a tragikai tónusba.

Gyárfás vállalkozott rá. Mikor a direktorné öltözött, bement az öltözőjébe.

— Nagyasszony baj van!

— No, mi az, fiam? Nincs közönség?

— Hiszen az nem volna nekünk baj, csak a nagyasszonynak, mivel a nagyasszony jutalomjátéka van Nagybóba a bai!

— No... Becsúrták az uramat?

Mindig ettől félt. Előbb-utóbb ez lesz a vége, — mondotta.

— Dehogyn is csúrták. Csak a kis tolvajoknak csúrták be. A direktor még szabadon jár...

— Mi hát, az istenért?! — szepegett a Melinda.

— Hát — már csak kirúkkolok vele — a társulat nagyon éhes volt — ma délre megették a direktorné macskáját...

Huh!!! micsoda ordítással ugrott fel! Kirohant a színpadra, pofonütötte az urát, feldöntötte a trónust, ordított, mint a fába esett féreg, amikor elébe áll Gyárfás.

— Kérem nagyasszony a pöngőt.

— Mi a gutát, te gazember?

— A pöngőt. Remélem, hogy benne van a nagyasszony a tragikai hangulatban...

Az éhség azután csakugyan gonoszított ragadta a társulat megmaradt tagjait. Tél volt, nagy hideg volt, éhesek is voltak — a város egyes házaiban disznótorok illata kísértette a színpászok orrát — lopásra vetemedtek.

Gyárfás volt ennek is a mestere, csak arról volt szó, hogy hová dugják a süldőt éjszakára, akkor majd biztos helyre expedíálják.

Az előadás gvalázatosan ment. Senki sem tudta a szerepét. Igaz, hogy nagy izgatottság is uralkodott a színpadon, mert két rendőr minden öltözöt végigkutatott a kis disznó mián — gyanuba vették a társulatot.

A direktor nagy indignációval fogadta a fogdmegeket, de nem állhatta útját a kutatásnak. Igaz, hogy eredménytelen volt, de megtörtént. A társulat elégtételt követelt.

Előadás közben szótán a direktor belesülvén a szerepébe, fogai között szitkozódva sziszegett a sugó felé:

— Marha... ma csak vizet iszol! Gazember! Megöllek!

A sugó lehuzta a fejét a könyvre és türt.

Mindenki belesült — a gaz sugó nem sugott.

Nagy oka volt rá. Meg volt halva. Nem a sugó, hanem a ki a helyén ült. Gyárfás, a haramia ültette oda a malacot és a fejébe nyomta a tulajdon bagósüvegét, hátára a direktor kacabkáját terítette s lehajította szegény fejét a könyvre.

Igy hát nem sughatott, de előadás után disznótor volt. Ki keresné a malacot a sugólyukban?

A napló hetvenkilencedik lapján egy recept van a külső zugás és moraj helyes megcsinálására. Egy ötödik László című direktoriális főreműben a direktor játszott a V. Lászlót, de a kulisszák között nem akart sehogysem zugni a tömeg, holott a direktor váltig ordított odabenn, hogy: Miért zug a tömeg? Kívánja eskümet? Mire a direktor kiordított:

— Holnap egy se kap gázsit, haramiák!

Lett erre zugás olyan, hogy alig lehetett elhallgattatni.

Most már csöndes ember a direktor, nem törődik zugással, morajjal, álma örökös. Csak annyit tudok a temetéséről, hogy senki sem kísérté utolsó útjára... Még a felesége sem, a ki már betegsége alatt visszament az urához, a ki jegyszédő valamelyik fővárosi színháznál...

Sirköve nincs, nevéz ez a napló örökítő meg, ha ki merném írni a nevéz... De nem merem, nehogy a hitelezői megtámadják a — hagyatékot.

a városi hatóság bevonásával folyamatban vannak, úgy, hogy a vázlatterveket és építési programot rövid időn belül a törvényhatóság elé terjeszthetik.

Belügyi reformok.

(A képviselőház ülése. — Sándor János a belügyi költségvetésről.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, április 24.

A képviselőház ülésének első, napirend előtti része után — amelyről külön cikkben számoltunk be — a napirend tárgyalására tért át a Ház és a delegáció tagjainak megválasztása után a belügyi tárca költségvetését tárgyalták le. A tárca költségvetési vitáját Sándor János belügyminiszter fejezte be, aki nagyarányú beszédben ismertette a küszöbön álló belügyi reformokat és tennivalókat.

A delegátusválasztó szavazásban száznegyvenhat képviselő vett részt. Az ellenzék tagjai közül Andrassy Gyula gróf száznegyvenhat, Károlyi Mihály gróf és Rakovszky Béla száznegyvenöt, Rakovszky István és Lovász Márton száznegyvennégy és Vázsonyi Vilmos száznegyvenegy szavazatot kapott. A választás után Khuen-Héderváry Károly gróf mint az összeférhetetlenségi állandó bizottság elnöke letette az esküt. Nagy éljenzéssel fogadták.

Sürgetik a vármegye reformját.

Napirend szerint következett a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása. Rakovszky Iván örömmel várja a közigazgatás reformját, mert a mai állapot tarthatatlan. Van ugyan felelős minisztérium, de nincs engedelmes tisztikar. Van autonómia, de meg van esonkítva. Rámutat a községi közigazgatás hibáira és főhibáinak tartja, hogy a községi jegyző mintegy kiemelkedik a község keretéből. Sürgeti a járási bizottságok felállítását. A költségvetést elfogadja.

Kostyál Miklós különösen a községi háztartás bajaival foglalkozik. Hogy ezeken segíthessünk, a gazdasági ismeretek fejlesztésére volna szükség. Szükséges, hogy a közigazgatás reformja ne emelje ki tulságosan a jegyzőt a maga keretéből. A reform sikere attól függ, hogy a jegyzői kar hogyan tud majd beleilleszkedni az új rendbe. A költségvetést elfogadja.

Elnök a tanácskozást délután két órakor négy órára halasztja el.

Szász Károly alelnök nyitja meg délután a folytatolagos ülést, amelynek első szónoka Lukács György. Részletesen foglalkozik a belügyi tárca költségvetésének egyes pontjaival és sürgeti a közigazgatás reformját.

Törvényhozás gőzerővel.

Desbordes Ernő a választójogi kérdésről beszél, reméli, hogy végre ez a kérdés lekerül a napirendről és nem fogja a nemzeti fejlődést megakasztani. Sürgeti a közigazgatás reformját. Most kell hozzáfogni, mikor alkalom van a gyors törvényhozásra, mert az ellenzék távol van és gyorsabban megy a törvényhozás, ha több is benne a hiba. Nem szabad azonban a munkapártot azzal vádolni, hogy kihasználja az ellenzék távollétét, a munkapárt csak kötelességét teljesíti. Hosszasan kritizálja az ellenzék magatartását. Mennek Amerikába, Szentpétervárra híveket gyűjteni, mert ott még lehet. (Nagy derűtség.) A költségvetést elfogadja, de sürgeti a közegészségügyi szolgálat államosítását, mert Kolozs megyében az elhalálozottak nyolcvannégy százaléka nem részesül orvosi segélyben.

Az elnök a vitát ezután berekeszti.

A belügyminiszter exposéja.

Sándor János belügyminiszter állott fel szólásra, hogy válaszoljon a vita során elhangzott megjegyzésekre. Elismeri, hogy a költségvetés még mindig igen szerény keretek között mozog, de kijelenti, hogy a belügyi kormány mindent megtett, hogy a hiányokat pótolja. A belügyi tárca keretében egyesíteni kívánja az összes erőket, hogy a belügyi kormányzat nagy céljait elérje. A jegyzői kar jogos kérésekkel állott elő, de gyűjteni kell az erőt a közigazgatás küszöbön álló reformja miatt is. Utal a betegápolás kérdésére,

a kórházak egymásután épülnek

és ezek is száz és százakkal terhelik a belügyi tárcát. A belügyi tárcának azonban megvan az a joga, hogy a helyzet javulása után még nagyobb igényekkel lépjen fel és pótolja a régi hiányokat is. A közegészségügyi kiadások terén változtatást tett az az intézkedés, hogy a közegészségügyi felügyelőket a minisztériumban tartották, hogy a bajokról azonnal referálhassanak, aminek hasznát látták a múlt évi koleraveszély alkalmával. A kórházkérdésben a kormány új programot dolgozott ki és ennek eredménye, hogy nemcsak új kórházak épülnek, de a régiakat is modern alapra állítják. Arra törekednek, hogy ne pompás palotákat építsenek, de hogy a betegek kellő orvosi ápolásban részesüljenek. Sajnálatos látja, hogy az utóbbi időben rohamosan emelkedett az elmebetegek száma. Az új tapasztalatok alapján arra törekszenek, hogy az elmebetegek házi kezelésben találjanak orvoslást. Elismeri, hogy a körorvosi kérdést rendezni kell, mert a jelenlegi állapot tarthatatlan. Konstatálja, hogy a fiatal orvosok nem szívesen mennek vidékre,

gondoskodni kell arról, hogy a kör-orvosoknak ne csak anyagi, de erkölcsi érdekei is kielégíthessék.

Ezt talán az államosított állatorvosok mintájára szeretné megoldani, nem hajlandó azonban megengedni, hogy a helyi pótlék a városokban lakó orvosoknak is megadassék. A fejlesztésre fordított anyagi eszközök között egyensúlyt kell létesíteni újabb áldozatok nélkül. Utal a gyermekvédelmi liga és a szanatóriumok eredményes működésére, a társadalomnak kell segítségre jönni a humánus intézmények támogatásában. A fürdőmizériákra vonatkozólag kijelenti, hogy sehol a világon nincs aránylag oly nagy fürdőközönség, mint nálunk, de nagy része külföldre megy.

A fürdőkérdést fel kellene karolni és erre szolgálna

a készülő fürdőtörvény.

amelynek benyújtását a jelenlegi rossz gazdasági helyzet késlelteti. Gondoskodni kell járványtörvényről, mert a hatásának nincs kellő ereje a járványok esetén való fellépéshez. A közjótékony céljaira kevés anyagi eszköz áll rendelkezésre. Elismeréssel adózik a közönségnek, amely szükség esetén mindig eredményes akciót indít. A munkanélküliek segélyezése tovább folyik. Foglalkozik a közbiztonság kérdésével is. A városi rendőrségek fejlesztésére három milliót fordított az állam. Nem szándékoznak a rendőrség szervezetét gyökeresen megváltoztatni, csak fejleszteni az államosítás által. Gondoskodni kellett a csendőrség fejlesztéséről is, amely igen értékes szolgálatokat teljesített. Mihelyt meglesz a rendőrség államosítása, a tervezetbe be fog olvasztani a határrendőrség is.

A kivándorlás nem közigazgatási, hanem közgazdasági jelenség.

Mindent el kell követni a kivándorlás méreteinek csökkentésére.

Már az egész országban megindult az egységes mozgalom az országos veszedelem leküzdésére, az északi határon hosszú ideig nem lehetett megakadályozni a kivándorlást, az új hajóstársasági szerződések intézkedni fognak erre vonatkozólag is. Megegyezés jött létre Ausztriával, hogy a két állam kölcsönösen megakadályozza az utlevél nélküli kivándorlást. Fejleszteni fogja a kormány a fiumei kikötőt, hogyha már nem lehet teljesen megakadályozni a kivándorlást, legalább Fiumén át bonyolítottassék le. A hajóstársaságok vezetősége a napokban érkezik Budapestre és a meginduló tárgyalásokon a kormányt az itt említett szempontok fogják vezetni. Ismerteti a kivándorlási statisztikát, amely szerint 1911. óta az utlevél nélküli kivándorlók csak negyven százalékot tesznek ki az azelőtti nyolcvan százalékkal szemben.

A belügyi kormányzatnak fontos munkálata a választójogi törvény életbeléptetésének elkészítése és a közgazdasági reform megalkotása. A közigazgatás legfontosabb kötelessége a jóság és gyorsaság, erre kell törekedni az új reformnak is. Legközelebb

új törvényt terjeszt be a városok rendőrségének államosításáról,

továbbá záros határidő alatt előterjeszti az új városi törvényt. A kisebb városoknál gondoskodni kíván arról, hogy az anyagi teher ne szaporítsa, mert a nagy adminisztráció sok helyen már elviselhetetlen teher. A városok anyagi helyzetéről beszél, amelyet megnehezített az általános hitelmegszorítás. A pénzügyminiszterrel együtt foglalkozik azzal, hogy a hazai pénzügyintézetek segítségével megszerezzék azt az összeget a vidéki városoknak, amelyekre multhatatlanul szükségük van.

Rakovszky István megpendítette azt az eszmét, hogy a kisebb községekben ne tartás fenn azt a nagy és költséges apparátust, amelyet a törvény előír. Ezt pártolja és helyesli.

Rátér ezután

a vármegyei reform kérdésének részletes ismertetésére.

Mindenki szereti, becsüli a vármegyét és azért szükséges a reform, hogy továbbra is megtarthassuk. Védelmébe veszi a vármegyei tisztviselői kart, amely teljesíti feladatát. A reform fentartja a vármegyei önkormányzati jogot. Az állam fog adminisztrálni, a megye fog ellenőrizni, ez lesz igazi autonómia. Fentartja a virilizmus intézményét, megmarad a főispáni és alispáni állás, az alispán felirati jogát két szabadon választott bizalmi ember fogja gyakorolni. A közgyűlésen a főispán fog elnökölni. A közgyűlést tehermentesíteni fogja a reform apró adminisztratív ügyek elintézésétől, ezt a közigazgatási bizottság fogja végezni, amely kis közgyűlés lesz megfelelő szakosztályokkal. A járási bizottságok intézik a helyi vonatkozású kérdéseket. A vármegyei számvevői tisztikart a belügyminisztériumba fogja beosztani. A járási bizottságok gyakorolják a közvetlen felügyeletet az iskolák felett. Jövőre a minisztériumok jogi osztályaiban csak olyan tisztviselők fognak működni, akik a közigazgatási gyakorlattal megismerkedtek. A törvényjavaslatot a jövő hónap közepén terjeszti a képviselőház elé. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház ezután a belügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadta s ezzel az ülés nyolc órakor véget ért.

Kutatni kell a hitelezőket.*(Az aradi törvényszék ítélete. — Egy üzletvétel bonyodalma.)**Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Arad, április 24.

Érdekes kereskedelmi pörben ítélkezett a napokban az aradi kir. törvényszék. Az ítélet a magyar kereskedővilágot közelebbről érdekelheti, mert a bíróság döntésének indokolása kimondja, hogy a kereskedő, aki valamely üzletet átvész nem tesz eleget törvénybeli kötelezettségének azzal, hogy a napilapokban s körlevelek útján jelentkezésre szólítja fel az átvett üzlet hitelezőit, hanem kötelessége a **rendes kereskedő gondosságával — kutatni a hitelezők után.**

A konkrét esetben egy aradmegyei nagyközség kiterjedt üzletkörű fűszerkereskedését vette meg egy kereskedő. Az új cégtulajdonos az üzletátvételt megelőzőleg az aradi és fővárosi lapokban nyílttéri közlemény útján felhívta a hitelezőket, hogy 15 napon belül jelentkezzenek ügyvédjénél. Jelentkezett is egy csomó hitelező, akiket a kereskedő részben kielégített, részben pedig követelésüket elismerte.

Mintegy három hónappal az üzletátvétel után a kereskedő nagy meglepetésére egy aradi borkereskedő cégtől felszólító levelet kapott, hogy elődíenek 500 koronás számláját egyenlítsse ki. A kereskedő a felszólításnak nem tett eleget, sőt értesítette a céget, hogy tartozását el nem ismeri, illetve elődje tartozását át nem vállalja, mert a cég a **hirlapi felszólításnak nem tett eleget**, a kikötött 15 nap alatt nem jelentkezett s így ő jöbiszemüleg abban a tudatban vette át az üzletet, hogy azt több adósság nem terheli, mint amennyiről tudomása volt a bejelentett követelések nagyságához mérte az üzletért adott vételárat is.

A borkereskedő Szabó Frigyes dr. ügyvéd útján pört indított a cég új tulajdonosa ellen. A cég a pörben a fentiekkel védekezett, Szabó dr. azonban ezzel szemben előadta, hogy amikor a megyei kereskedő az üzletet átvette, konstátálnia kellett, hogy a raktárban, a pincében **nagymennyiségű bor van. Neki, mint gondos kereskedőnek kutatni kellett volna a bor származása után, feltétlenül tudomásul kellett vennie, hogy kitől vette elődje az árut s akkor kérdést kellett volna intéznie még az üzletátvétel, illetve a vételár kifizetése előtt a borkereskedőhöz, hogy elődje számlája ki van-e egyenlítve.**

A bíróság ítéletében helyt adott Szabó dr. érvelésének s kötelezte a kereskedőt a bor vételárának kifizetésére. Az ítélet indokolása kimondja, hogy a **hitelező nem köteles az üzletátvételi hirdetés értelmében záros határidőn belül jelentkezni s ha nem is jelentkezik, jogait nem veszti el, mert a gondos kereskedőnek kötelessége minden rendelkezésére álló uton meggyőződést szerezni arról, hogy mennyi tartozás terheli az átvett üzletet.**

SPORT.

+ **Kettős mérkőzés.** Vasárnap délután két mérkőzés került az AAK pályán eldöntésre. Az AMTE a bajnoki két pontért fog a TAC csapatával játszani. A bajnoki mérkőzés előtt az AAK I B csapata fog barátságos mérkőzést játszani az AMTE I B vel. Az első mérkőzés délután fél három órakor kezdődik, a bajnoki küzdelem négy óra után veszi kezdetét.

+ **Arad város ifjúsági bajnokságáért** vasárnap, április 26 án szép mérkőzés kerül eldöntésre. A bajnokságra nevezett csapatok

közül a MARTA és az AIFCs. produkálja a legfajorebb játékokat s így, akik ismerik e két csapat játékerejét, rendkívül izgalmas és változatos játékot jósolnak. A mérkőzés az ATE. sporttelepén d. e. 10 órakor kezdődik s 20 filléres belépődíjjal tekinthető meg. A mérkőzést ifj. Asbóth Gyula képesített bíró fogja vezetni.

Czédly Károly dr. — királyi tanácsos.— **Kitüntetett aradi ügyvéd.** —*Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Arad, április 24.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Czédly Károly dr. aradi ügyvédnek a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta.

A kitüntetés őszinte örömet keltett az aradi jogászai kar és társadalom körében, mert a királyi elismerés valóban köztisztelőben és megbecsülésben álló érdemes és nagy tudású férfiut ért. A királyi tanácsosi kitüntetésnek az aradi ügyvédek közül tudvalevőleg Czédly Károly dr.-on kívül eddig csak Szalay Károly, az ügyvédi kamara örökös tisztelőbeli elnöke volt tulajdonosa.

Czédly Károly dr. évek hosszú során élénk szerepet játszott Arad város és különösen Aradmegye közéletében. Aradmegye törvényhatósági bizottságának egyik legagilisabb tagja és évek óta minden nagyobb munkában, minden nevezetesebb alkotás megalapozásában kivette a részét. Nagy jogitűdását fokozottabb mértékben veszi igénybe Aradmegye közönsége ezidén, mert Szathmáry Gyula elhunyt után Czédlyt választották meg a közigazgatási bizottságba, ahol tevékenyen részt vesz az ügyek intézésében. Tagja ezenkívül a megyei állandó választmányának, az igazoló választmányának, a bíráló-bizottságnak és a közigazgatási bizottság fejelemi bíróságának. Értékes munkásságára más helyen is sokat számítanak és így igazgatósági tagja az Aradi Jogászegyletnek, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek, a Szarazéri vízjogi társulatnak, tagja az ügyvédi kamara választmányának.

Czédly Károly dr. kir. tanácsos évek óta jogtanácsosa a megye legelőkelőbb nagybirtokosainak, így gróf Wenckheim Krisztinának, Károlyi Gyula grófnak, Nádasdy Tamás grófnak, Bánhidy Antal bárónak és Solymossy Lajos bárónak. A nagy uradalmak jogtanácsosi állását nemcsak megbízói teljes megelégedésére tölti be, hanem azok elismerését és tiszteletét is kivívta, akikkel az uradalmak ügyeit lebonyolítja. Fontos és jelentős pozíciót tölt be Czédly Károly az Arad-Csanádi Egyesült Vasutaknál is, mert a legnagyobb magyar helyi érdekű vasutvállalatnak nem csak pusztán címmel felruházott jogtanácsosa, hanem az Acsev. igazgatósága épen a legnagyobb és legfontosabb ügyekben kéri ki Czédly Károly dr. jogi tanácsát és bizza meg őt szerződések és egyéb jogi teendők ellátásával. Így legutóbb is Czédly Károly dr. készítette az Acsev. két milliós erdővásárlásának szerződéseit is.

A köztevékenységben eltöltött csöndes és munkás esztendőket elismeréseként jutott most Czédly Károly dr. a királyi kitüntetéshez, amely nemcsak a nagy jogi tudású ügyvédet, nem is kizárólag Aradmegye törvényhatósági életének súlyos és elismert tekintélyű szereplőjét illeti meg, hanem a puritán jellemű, komoly, a munkának és családjának élő embert is.

Kétszer bejegyzett betét.*(Kérkedési pör egy takarékpénztári betétkönyv körül.)**Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Arad, április 24.

1908. március 30 án Kintzig János aradi földbirtokos az Aradi Központi Takarékpénztárnál 17,280 koronát fizetett Czárán Márton seprősi földbirtokos javára. A földbirtokosnak volt egy takarékpénztári betétkönyvecskeje, amelyet állandóan Mezey Andor, a takarékpénztár akkori vezérigazgatója őrzött fiókjában. Mezey, amikor a 17280 korona lefizetéséről értesült, az összeget szabályszerűen bevezette a betétkönyvecskébe.

Másnap Czáránnak, aki igazgatósági tagja is volt a takaréknak, valami dolga akadt az intézetnél s miután azt elvégezte, megkérdezte egyik tisztviselőt:

— **Lefizette tegnap Kintzig az összeget?**— **Igen! — volt a válasz!**

— **No, akkor vezessék be a 17,280 koronát ebbe a takarékkönyvbe! —** szólta Czárán, zsebéből egy másik takarékkönyvet véve elő. A tisztviselő nem tudta, hogy vezérigazgatója már egyszer bejegyezte Czárán javára a fizetést egy takarékkönyvbe s így történt, hogy Czáránnak egy másik könyvében is javára irták a tételt.

A tévedés hosszabb idő múlva derült ki a takaréki üzleti könyveiből, és amikor kiderült: már Czárán nem volt életben. A takarékpénztár igazgatósága ekkor felszólította Czáránét, hogy szolgáltatassa be az egyik könyvecskéjét, hogy a tételt kitoröljék. Czáráné nem küldte be a könyvet s kijelentette, hogy egyáltalán nem bizonyos abban, vajon tényleg tévedésből szerepel kétszer a takarékkönyvecskében a 17,280 koronás tétel.

Az Aradi Központi Takarékpénztár ily körülmények között

kérkedés miatt indított felhívási keresetet

Czáráné ellen a kereset petitumában kérve, hogy a törvényszék szólítsa fel Czáránét: vagy hagyjon fel állítólagos jogával való kérkedéssel, vagy 8 napon belül a jog különben elvesztésének terhe mellett indítson keresetet felperes ellen a 17,280 korona erejéig.

Az aradi kir. törvényszék polgári tanácsa ma ítélkezett az érdekes ügyben. A törvényszék a takarékpénztár keresetét elutasította az ítélet indokolásában kimondva, hogy miután a 17,280 koronás feljegyzés a betétkönyvecskében kétségtelen bent van, pör esetén nem Czáránénak, hanem a **takarékpénztárnak kell igazolni, hogy ez a feljegyzés érvénytelen.** Ezért nem kötelezhető Czáráné arra, hogy keresetet indítson s a takarékpénztár csak úgy érhet célt, ha ő indít keresetet Czáráné ellen a jogviszony megállapítása, illetőleg az okirat, vagy a feljegyzés megsemmisítése iránt.

Érdekes megemlíteni, hogy a kérkedési pörök meglehetősen ritkák, akárhány törvényszéknél talán évtizedek óta nem volt ilyen kereset tárgyalás alatt, Aradon pedig rövid időn belül a harmadik kérkedési pör került ítéletre.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Heltai Ferenc hagyatéka. *Budapestről* jelentik: Néhai Heltai Ferenc főpolgármester hagyatéka dolgában ma tárgyalás volt az I—III. kerületi járásbírósnál. A pört Hoffer Adolf, az elhunyt főpolgármester testvérbátyja indította az özvegy, született Kléh Erzsébet ellen, azon az alapon, hogy Heltai ígéretet tett arra, hogy életfogytig 180 korona havi segítségben részesíti s ezen felül minden negyedben a lakbéréhez 200 koronával hozzájárul. A míg Heltai élt, ezt az ígéretét be is váltotta, halála után az özvegy a segítséget megtagadta. Hoffer már lejárt részletek fejében 1000 korona erejéig pörölte az özvegyet és az ismeretlen örökösök részére kirendelt ügygondnokot. Az özvegy és az ügygondnok a mai tárgyaláson tagadták, hogy Heltai ilyen ígéretet tett. Hoffer Mihály járásbíró erre utasította a felperest, hogy bizonyítékait 15 nap alatt terjessze elő.

§ Elmaradó értekezlet. Az ügyvédi kamara elnöksége ez uton közli az érdekeltekkel, hogy az április 25-re kitűzött ügyvédjelölti összejövetel dr. Fodor Armin kir. kuriai bírőelőadására való tekintettel elmarad. A legközelebbi összejövetel melynek tárgya az új váltótörvény, május hó 2-án d. u. fél hat órakor lesz.

§ „A Politikai szakértők”. A Fűles Bagoly című aradi képes heti élelapon a múlt év nyarán két vers jelent meg Arad város díszpolgára és Pénzen vásárolt mungó győzelem címmel. Az ügyészség úgy találta, hogy a két vers politikával foglalkozik s mintán a lapnak nincs kauciója, sajtórendőri kihágás miatt eljárás indult a lap felalós szerkesztője, Horváth Károly Vilmos ellen. Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet. Horváth kijelentette a tárgyaláson, hogy a két versben nincs politika s szakértők kihallgatását kérte.

— Amint — mondotta — van fegyverszakértő, könyvszakértő, borszakértő, úgy van politikai szakértő is. Kérem szakértőkként Bánhidya Antal bárót és Nagy Sándor dr.-t kihallgatni!

A bíróság nem rendelte el a „szakértői szemlét”, hanem Horváthot hatvan korona fő- és husz korona mellékbüntetésre ítélte a 92. szakasz alkalmazásával. Az ügyész súlyosbbitásért, a terheit felmentésért felebezett.

§ Pör Ernő királyi herceg hagyatékáért. Többször megemlékeztünk már arról a pőről, amelyet özvegy Szimicsné, született Walburg Klotild bárónő folytat Ernő királyi herceg hagyatéka ellen. A bárónő azt állítja, hogy ő Ernő királyi herceg leánya. Ebben az ügyben most — mint Bécsből jelentik — újabb tanu jelentkezett, Urbanek Károly, aki 1862 től 1884-ig Attems Sándor gróf komornyikja volt Laibakban és mint Simicsné asszony ügyvédjéhez intézett levelében írja, gyakran hallotta urától, hogy a bárónő anyja hites felesége volt Ernő királyi hercegnek.

§ Alaptalan helyreigazítási pör. *Szabadkáról* jelentik: Az új sajtótörvény alapján az első helyreigazítási panaszok egyike a szabadkai bíróság előtt indult meg. A panaszt egy szabadkai ügyvéd tette a Bács megyei Napló napilap ellen, amely egy tudósításában az illető ügyvéd nevét nem közölte, holott az ellenfél ügyvédjét megnevezte. Az ügyvéd helyreigazítást kért és mivel a szerkesztő erre nem volt hajlandó, bepörölte. A járásbíró elutasította az ügyvéd panaszát és kötelezte őt, hogy Fenyves Ferenc szerkesztőnek fizesse meg az utánjárás költséget. Kimondotta a bíróság, hogy bár a szerkesztő nem ügyvéd utján, hanem személyesen védekezett, költségei

megtérítésére mégis igényt tarthat, mert az alaptalan panasz ellen való védekezéssel időt és munkát veszített. A panaszló ügyvéd felebezett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Buda gyöngye, operette. (A bérlet.)

Vasárnap: Délután: Katonadolog, operette. Este: *Buda gyöngye*, operette. (B. bérlet.)

Hétfő: Nemtudomka, operette. (C. bérlet.)

Kedd: Timár Liza, színjáték. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Szerda: Timár Liza, színjáték. (B. bérlet.)

Csütörtök: Timár Liza, színjáték. (C. bérlet.)

Péntek: Cigányprimás, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (A. bérlet.)

Szombat: Suhanc, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (B. bérlet.)

Vasárnap: Mozikirály, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* *Buda gyöngye*. Ez egy korcsma ome, amelyiket a múlt század első felében 500 forintért vesz meg Strampl Alajos, akihez aztán mint jól szituált korcsmárhoz feleségül adja a leányát Garami Domokos városi levéltáros. Ebben a korcsmában a fizető-pincéri teendőket Sátor György zenetanár látja el, aki elkeseredésében, hogy nem lett az udvari zenekar karmestere, felcsap fizető-pincérnek. Ebbe a kis budai korcsmába egyszer betéved Mária főhercegnő és inkognitóban megesszik egy hat krajcáros gulyást, duettet énekel a főpincérrel, táncol is hozzá, aztán előáll a kocsi, mindenki megtudja, hogy Mária főhercegnőhöz volt a korcsmának szerencsése, aminek az lesz a következménye, hogy Sátor György ur mégis udvari karmester lesz és a főhercegnő egy ismeretlen főherceg urhoz megy férjhez. Ez roppant bőbeszédűséggel elmondva a *Buda gyöngye* meséje, amelyhez Asher Leó, a bécsi komponista irt zenét, jobban mondva hetven valzert és több semmit sem. Külön említést érdemel Mérei Adolf fordítása. A Népopera többször megdicsért házi fordítója, ebben a darabban megint „agyonpofozza” a jóízűt, ilyen és ennel sokkal súlyosabb kiszólásaival. Annyi durvaságot hord össze, amennyi a konfiskált pikáns lapokban egy év alatt sem lát napvilágot. A darabot — amin különben épen eleget kacagott a közönség — *Diósi, Hampel és Barics* vitték. Diósi jókedvű volt, a kis Hampel minden énekszámát megismételtették, kedves, finom és közvetlen volt, akire ezután gyakrabban lehet ennél külön szerepeket is bizni. Barics sok humorral és kedvvel interpretálta Mérei ur durvaságait, jól mulatott a közönség *Benkónén, Polgáron és Győzön. Ocskay és Virág* kis szerepekkel szórakoztatták a közönséget. A *Buda gyöngyét* három napos életre szánta a direkció, amit a közönség támogatásával ki fog birni. H. G.

* *A színház közlései*. A *Buda gyöngye* szombaton és vasárnap is színekerül az aradi színházban a premier szereposztásában.

Vasárnap délután az idei szezon egyik legnagyobb sikerű operettje, a *Katonadolog* kerül színe az ismert kitűnő szereposztásban.

Timár Liza. Mindig siker járt Bródy Sándor minden darabjának a nyomában, amelyek közül csak a *Tanítónőre*, vagy a *Medikusra* kell visszaemlékezni. Ezeket a sikereket azonban tulszárnyalja Bródy új darabja, a *Timár Liza*, amelynek még a Bródy-darabok történetében is páratlanul álló nagy sikere lett. A *Timár Lizára* készül most az aradi színház és szinte bizonyosra vehető, hogy Aradon is nagy sikere lesz a da-

rabnak, amelynek a jövő héten lesz a bemutató-előadása.

Kovács Lili, a vidék egyik legkitűnőbb szubrett-primadonnája, aki jelenleg a pozsonyi színház tagja és a Budapesti Színházban vendégszerepel, a jövő héten három estére az aradi színház vendége lesz. A művésznő szerződötési célból jön Aradra vendégszerepelni és a jövő hét péntekjén, szombatján és vasárnapján lép fel.

* *Grant kapitány gyermekei*. (Kolosszális slágerkép az Apollóban.) Szombaton adja utoljára az Apolló-színház Verne Gyula kolosszális nagy sikert aratott csodás drámáját, Grant kapitány gyermekeit. Az Apolló-színház igazgatósága úgy állította össze a Grant kapitány gyermekei előadásainak dátumait, hogy szombaton is látható legyen a pompás világszenzáció, amelynél szebbet, izgatóbbat a mozi publikuma még nem látott. Mert regen látunk moziképet, amely annyira a lelkünkhez ferközött volna, mint ez a fenomenális dráma, amely a gyermeki szeretet megkapóan szép önfeláldozását mutatja be. Megkapó, emberibb jelenetet keveset látunk, mint amikor a fiatal Grant Róbert önmagát áldozza fel, csak hogy megmentse apját. A hősi küzdelem diadalmasodik, az ezernyi baj és küzdelem véget ér s Grant kapitány boldogan ölelheti gyermekeit. 3

* *Pettyes szalag*. — *Gyémántbánya*. (Az *Uránia* bemutatói.) A színház igazgatósága pazar bőkezűséggel két elsőrangú látványos slágert ad ma elő, melyeknek elsője a kiváló Sherlock Holmes ciklus második képe. A pettyes szalag egy igazi, vérbeli detektív dráma, melynek keretében a bűnös mostoha által felhasznált mérges vipera ellen folyik a küzdelem. Csakis Sherlock Holmes csodálatos ügyessége és ravaszsága képes ezt a tényállást kideríteni és bár már egy ember áldozatul esik a kígyó harapásának, azonban a ház meg van szabadítva az örökös félelemtől és rettegéstől. A másik képe a műsornak *Gyémántbánya* címen egy szerelmi regényt mutat be, melyben nyomról nyomra a legizgalmasabb és legérdekesebb események történnek. A képen a modern technika minden eszközének szerepe jut, úgy, hogy már ez maga látványosságot képez. 5

* *Nagy Géza* fényképész műtermében naponta délelőtt fél 9-től délután 6 óráig eszköz felvételeket. A felvételek bármely nagyságban, modern irányban, izléses kivitelben, méltányos árak mellett eszközöltenek. Interieur (saját otthonban) felvételek megrendelés és bejelentés szerint, ugyszintén vidéki felvételek is. Műterem Arad, Andrassy-tér 22. szám földszint. Megyeházzal szemben. Megyei és városi telefon 922. szám. 2244

* *Egy asszony*, aki mindenkié. Jean Richepin La Glu c. szenzációs költeménye a filmen, legközelebb az *Urániában*. 5

* *Psylander az Apollóban*. Az Apolló vasárnapi műsorán egy pompás Nordisk-dráma szerepel, amelynek főszerepét *Psylander Waldemár* játssa. 3

VÁROS ÉS MEGYE

Elmarad a rendkívüli közgyűlés. Amilyen gyorsan történt a város második rendkívüli közgyűlésének összehívása, ép olyan hirtelen el is halasztották. A szombaton délután 4 órára összehívott közgyűlés a Magyar Bank harmadfél milliós kölcsönügyével foglalkozott volna. Miután azonban a szerződéstervezet készítése közben kitűnt, hogy a kölcsön bekebelezésére olyan városi ingatlanokat is kijelöltek, amelyekre bekebelezés nem vezethető. Ezt a tévedést nem lehetett hamarosan elintézni és ezért a szombati rendkívüli közgyűlés a jövő hétre marad.

A kismajtényi zendülők pöre.

— A tárgyalás második napja. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szatmár, április 24.

Némethy József törvényszéki elnök kilenc órakor megnyitotta a kismajtényi zendülők bünpörének folytatólagos tárgyalását. A terem ma is megtelt érdeklődőkkel. A mai tárgyalás elején a bünpör koronatanuját, Madarassy István nagykirályi főszolgabíró hallgatták ki.

Az elnök kérdésére elmondja a tanu, hogy a főispán rendeletére kísérte le Jaczkovics vikáriust Kismajtényba, a hova délelőtt tíz órakor érkeztek meg. Egyenesen Marosán parókijára mentek, ahol ennek felesége fogadta őket és azt mondta, hogy férje a templomban van. Amikor elindultunk a templomba, az asszony a főszolgabíró marasztalta, hogy ne menjen, hiszen ő ugyis református. Tanu mindazáltal elment Jaczkovicsal a templomba. Az utcán sehol egy lelket sem láttak. Mikor a templomba értek, a hívők összesugtak, néhányan kimentek és félreverték a harangot, mire körülbelül újabb 150 ember tödült a templomba. Elmondta azután a főszolgabíró, hogy amikor a falubeliek őt meglátták, megijedtek, mire ő hozzájuk lépett és azt mondta:

— Ne féljete, nem vesszük el sem a nyelveteket, sem a templomotokat.

Közben észrevette, hogy egy nagy csoport ember üti és kifelé lökdösi a templomból Jaczkovicsot.

A délutáni folytatólagos tárgyaláson a tanukat hallgatták ki. Hirts Antal felekezeti tanító a románok ellen vall. A tanu megesketésének kérdésénél Marosán György szót kér és így szól a bírákhoz:

— Ne méltóztassék a tanut megesketni, mert aggódom a lelki üdvéért.

A védők is elleneztek Hirts megesketését, de a törvényszék mégis elrendelte az esküt. Ontia János az összes feltett kérdésekre nemmel válaszol, csak arra emlékszik, hogy a vallatásnál a csendőrök megverték. Arra a kérdésre, hogy a vizsgálóbírónál is megverték-e, nemmel telet. Több tanu kihallgatása után a tárgyalást holnapra halasztották. Tizenhárom új tanu kihallgatása van még hátra és azután sor kerül a pörb-szédekre.

A verébvadász.

— Vidám bírósági tárgyalás. —

Távirati tudósítás.

Bécs, április 24.

A mödlingi kerületi bíróság előtt tegnap muatóságos tárgyalás folyt le. Közbiztonság elleni kiágás miatt vonta felelősségre Bona dr. kerületi bíró Collmann Róbert villatulajdonost, akit szomszédja, Pescha Sándor főkonzul jelentett fel, mert Collmann a kertjében röpdőső verebekre és énekes madarakra lövöldözött, nem egyszer éles töltsel.

A vádlott a tegnapi tárgyaláson egy Flaubert-puskával jelent meg és arra ott a bíróság termében felszerelt egy forgópisztolyt.

A bíró megkérdezte tőle, mire jó a Flaubertre felszerelt pisztoly és mért nem használ csak revolvert. Erre Collmann nagy komolyan kijelentette, hogy a verebek egyébként nem ijednének meg. Amikor azonban megpillantják a hosszú fegyvercsövet, inukba száll a bátorság és tova repülnek.

A bíró (a fegyvert szemügyre véve): Be kell vallanom, hogy ilyen mechanizmust még soha életemben nem láttam. (Nagy derűtség.)

Az államügyészi megbízott (a vádlotthoz): Az ön kertjének a verebei meg tudják különböztetni a fegyvert a pisztolytól? No, hát akkor a korral haladó verebei vannak. (Óriási derűtség.)

Pescha főkonzul szakértő meghallgatását kérte arra nézve, hogy igaz-e, hogy a verebek csak a Flaubertre felszerelt pisztolytól félnek, mire a bíró maga is nevetve jelentette ki, hogy veréb-szakértő még nincsen. A vádlott arra a kérdésre, hogy

milyen löszert használt, azt válaszolta, hogy gyermekjáték-kereskedésben vásárolt masszával lövöldözött. A bíró felszólította Collmann, a félelmetes veréb-vadászt, hogy lövési módszerét mutassa be. A vádlott erre megtöltötte pisztolyát és a következő pillanatban eldőrdült a tárgyalóteremben a verébriasztó lövés.

Pescha konzul a bíróhoz fordult:

— Hát kellemes ez? — kérdezte.

A bíró kioktatta, hogy itt most nem arról van szó, hogy a lövés kellemes e, vagy nem, hanem arról, hogy a testi épsége veszélyeztetve volt-e.

A bíróság a verébvadász nyaralótulajdonost a főkonzul nagy szomorúságára felmentette.

Japán a mexikói háboruban?

(Négyszáz ezer amerikai önkéntes. — A mexikói harcok. — Rossz az amerikaiak helyzete Verakruzban.)

Távirati tudósítás.

Newyork, április 24.

Az amerikaiak védelmi állapotba helyezik Verakruzt és közvetlen környékét, mert azt várják, hogy a mexikóiak meg fogják kísérni a város visszafoglalását. Maas mexikói tábornok huszonöt kilométernyire van az ország belseje felé és ott várja Lanquette tábornok erősítéseit.

A város nyugodt. A mexikói hatóságok nem teljesítik tovább hivatásukat. Az üzletek zárva vannak, az élelmiszerek ára kétszeresére emelkedett. Ivóvizet a hajókról kell a szárazföldre vinni. A helyzet nagyon hasonlít ahhoz, amikor 1862-ben a spanyol, a francia és angol csapatok, majd később a francia csapatok egyetértéssel tartották szállva Verakruzt. Most is ki fog derülni, mint akkor, hogy a fehér csapatok nem bírják ki Verakruzban és ha az amerikaiak valóban nem akarnak is előrenyomulni, kénytelenek lesznek a partraszállított csapatokat beljebb vinni az országba egészségi szempontból.

Badger tengernagy Washingtonba küldött jelentésében katonai szempontból okvetlen szükségesnek mondotta a Verakruztól tizenhat és huszonkilenc kilométernyire fekvő két vasúti hid megszállását és katonaságot és tüzéséget kért erre a célra.

Badger tengernagy jelentette tegnap, hogy Verakruz megszállásánál még három katona halt meg és huszonöt megsebesült. Jelenleg 5400 amerikai van a városban. Tegnap este kilenc órakor beszüntették a tüzelést. Az amerikaiak egyik házat a másik után átkutatnak és lefegyverezik a benszülőtteket.

A szembenálló seregek.

Newyorki jelentés szerint a washingtoni tengerészeti minisztériumban nagy riadalmat keltett Badger ellentengernagynak az a szikratávirata, hogy sürgősen küldjenek neki segítő csapatokat, mert értesülése szerint Mexikó rövidesen huszezer katonát állít az amerikai tengerészkatónák ellen. A mexikói sereg már uton is van Verakruz felé és a nyílt fekvésű várost nehéz lesz megvédeni. Washingtonba táviratok jelentik, hogy csütörtökön egész nap tüzeltek egymásra a mexikói és amerikai katónák. Bryan államtitkár ma közölte, hogy az egyesült államok érdekeit Mexikóban Brazília és Franciaország fogja képviselni.

Newyork: Washingtonban minden órában várják Huerta üzenetét. A verakruzi amerikai csapatokat a mexikóiak esetleges támadásának visszaverése céljából alaposan megerősítették.

Galveston: 4768 ember áll készen Verakruzba induljon.

San Diego: Az amerikai konzulban jelentette, hogy a mexikói szövetséges patok Ensenadában megtámadták az akat. A jelentés következtében egy cirkálót azonnal Ensenadába küldtek.

Washington: Fletscher ellentengesi jelenti, hogy Verakruzba egy vonat Mexikó Cityből, amely ötszázhetvenöt hozott.

Newyork, április 24. A hadügyi azt a javaslatot terjesztette Wilson elnöknek, hogy 400.000 önkéntest mozgósítson. A ning Sun szerint ennek a hadseregnek zésével az Unio egyuttal Japánnak akarja mutatni, hogy minden áldozat és mindenre el van szánva.

A japán flotta Mexikóba megy

Londonból jelentik: Ma vár az a hír terjedt el, hogy a flotta utasítást kapott, hogy a kói vizekre induljon. A hír nagydalmat keltett a börzén, ahol folyamok csökkentek.

Mexikói sikerek.

Washington: A mexikói kormány nái Pietro-Negro határán a vasuti elpusztították, a vasuti műhely gépeit göbe röpitették, a vasut töltését megro s a táviró hivatalból elvitték a gépeket Grande folyón átvezető nagy vasuti hidat is akarták pusztítani, de az amerikai határőr elüzte őket. El Pasoba, Texas államba, a Grande del Norte hidjához egy század lo ságot, egy zászlóalj gyalogságot és egy tífúteget vezényeltek.

Mexikó: Caranza tábornok ma helyen betört amerikai területre Loredet megszállotta.

Newyork: Zapata felkelővezér meg gát Huertának. A két, egymással szembe reg vezérei tegnap este találkoztak. A séségek és felkelők beszüntették az ellé kedést és közös haditervet dolgoztak amerikaiak ellen. Zapata állásfoglalása konsternációt idézett elő az Egyesült Á bsn, mert nagy volt Washingtonban rokonszeny és ómiatta nem tiltották a szállítmányt, amely fegyvereket vitt kóba. Most attól tartanak, hogy azokat s vereket, amelyeket Wilson elnök engedél szállítottak a felkelőknek, az amerikaiak fogják használni.

Anglia közvetít?

Londonból jelenti a Daily Telegr mexicói angol követ hosszú táviratot Washingtonból, amelynek vétele után a ség első titkárát azonnal Verakruzba kü titkár tegnap óta tárgyal Fletcher ellen naggyal. A tárgyalások bizalmas természet annyi bizonyos, hogy Anglia kö szerepét ajánlott fel az amerikai és kormányánál.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iskolatársnők vasárnap előadásának műsorát rendkívül változatos állította össze a rendezőség. Az érdekesnek ígérkező műsor a következő: 1. Enekkar. 2. Schwartz Klári zongorajátéka. 3. Merle Géláné felolvasása. 4. Szántó Manó hegedőjátéka. Zongorán kíséri Farkas Mariska. 5. Enekkar. A műsört Halász Lili fogja konferálni. Az előadás, a melyet a polgári leányiskolában tartanak meg, délután öt órakor kezdődik. Után uzsonát szerviroznak, ezt tánc köv lépőjegy felnőtteknek egy korona, növe nek ötven fillér.

HIREK.

A király állapota.

(Ujabb orvosi jelentések.)

Fővárosi tudósítónktól.

Bécs, április 24.

király éjjeli nyugalma időnkint megzakozott, de azért az éjjeli nyugalom jó volt és a király állapota reggel volt. Objektív a hurut valamivel. A hőmérséklet 36.4 fok, a szív működés és erőbeli állapot tartósan kielégítő. Így szól a ma kiadott első orvosi

lőtt a király jól érezte magát és, mint dolgozott. Az orvosok azt tervezték, a királyt szabad levegőre küldik s időközben az idő borossá vált. Az orniatt úgy rendelkeztek, hogy a király helyen sétálhat. Mária Valéria főhercegné, aki ma este el akart utazni Schönbrunnba, eddig nem változtatta meg tervét. Nap folyamán sem volt erős a köhögési vágy egészen kielégítő. A felső hosszát sétált a kis galériában, amely nagy galériára nyíló ajtaja nyitva volt. Akokat azért kellett zárva tartani, mert el fújt, amely a schönbrunni kastély köcsök port kavart fel. A király környezetével tekintenek a teljes és mielőbbi gyógyulás elé.

A király délután öt órákor bevégezte teendőit és nemsokára rá megvacsorázott. Ő felsége léfután folyamán csak Mária Valéria főhercegnét fogadta. Ezután Ortner és Kerzl doktorként jelentek meg a királynál.

Az orvosok a király megvizsgálása után a következő hivatalos bulletint adták ki: A király aktív állapotában lényeges változás nem állott elő, szív működés, étvágy teljesen jó.

Az ablakon kidobott feleség.

(Barta-Hacklné halála.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 24.

Ét este kezdődött a nagy szórakozás annak a színházban, amely a csöndes Budán, a Kék-utca 3. számú házban játszódott le. A harmadik emeletének egyik ablakából az események között kiesett Barta-Hackl József zenetanár csinos fiatal felesége és összetört tagokkal, eszméletlenül terült el a kövületen.

A vizsgálat megindult és az esküdtek ki, Barta-Hackl József maga dobta ki a feleséget az ablakon, hogy megszabaduljon tőle, egy kaszírónál volt intim viszonya s azt elvenni feleségül. Barta-Hacklné, miután az Új Szent János kórházban hosszas ápolás után eszméletre tért, maga is a férje ellen esküdött s a bűnös ember így az esküdtek elé került.

Az esküdtek bűnösnek mondták ki Barta-Hackl Józsefet és a törvényszék ezen az alapon tizenkét évi fegyházra ítélte. A Kuria az első ítéletet megsemmisítette, de az esküdtek a második tárgyaláson is bűnösnek találták Barta-Hackl Józsefet és a törvényszék újból tizenkét évi fegyházra ítélte rá. Ezt az ítéletet már a Kuria is jóváhagyta.

Barta-Hacklné nemsokára kikerült az Új Szent János kórházból, de az egészsége sohasem állott többé helyre. A borzalmas zuhanás nemcsak a testét törte össze, hanem a lelkét is s a kórházból nevelőszüleihez Filó Ferenc nyugalmazott iskolaigazgatóhoz és feleségéhez költözött, akik továbbra is gondos szeretettel ápolják.

Budán az Aladár-utca 22. számú házban lakott mostohaszüleiivel Barta-Hacklné, akit a két tárgyalás izgalma is nagyon megviseltek. A szerencsétlen asszony három héttel ezelőtt meghült, ágyba feküdt. Régi sebei már amúgy is meggyöngyítették szervezetét, amely az újabb megpróbáltatást nem bírta ki. Barta-Hacklné tegnap este nyolc órákor meghalt. A sokat szenvedett asszonyt holnap temetik a farkasréti temetőben.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Változékony idő várható hőszűkkel és helyenkint esővel. — Sürgönyprognózis: Változékony, hűvösebb, elvélve csapadék.

— Az angol király és a német nagykövét. Párisból jelenti a Wolf úgynökség: Az angol király a francia külügyminiszter estélyén feltűnő hosszasan beszélgetett Schön báró német nagykövettel. A király egyébként is minden alkalommal azon volt, hogy beszélgetést kezdessen a német nagykövettel.

— Tábornokok előléptetése. Budapestről jelenti: Hétfőn, április 27-ikén jelennek meg a hadsereg rendeleti lapjában a májusi előléptetések. Az előléptetéseket a király tegnap szentesítette. A bécsi Zeitschrift szerint Huyn gróf, Kirchbach Károly báró, Rhemen báró és von Colerus altábornagyokat gyalogsági tábornokká, Péter-Ferdinánd királyi herceg vezérőrnagyot és az 1910 novemberében kinevezett vezérőrnagyokat altábornagyokká, s az 1910 novemberében kinevezett ezredeseket vezérőrnagyokká léptetik elő.

Mint értesülünk, a májusi előléptetések sokkal kedvezőbbek, mint a novemberiek voltak és különösen kedvező a főhadnagytól századosi rangig való előléptetés.

— Az aradi üzletvezető távozása. A kereskedelemügyi miniszter — mint most hivatalosan is közlik — megengedte, hogy Pfeiffer Gyula üzletvezető, Gillreiner Adolf főellenőr, nagyváradi forgalmi főnök-helyettes és kavnai Bochnanovits Sándor főellenőr, gyulafehérvári állomásfőnök július 31-én a szolgálatból saját kérelmükre kiléphessenek. Ez alkalommal Pfeiffer Gyula üzletvezetőnek a kereskedelemügyi miniszter és az államvasutak igazgatóságának elnöke — hosszú időn át teljesített buzgó szolgálatáért — a legteljesebb elismerésüket fejezték ki.

— Batthyány Elemért megoperálják. Bécsből jelenti: Batthyány Elemér gróf egyik szemét a legközelebbi napok egyikén műtét útján teljesen eltávolítják. Ez a beteg szem már néhány nap előtt kifolyt és az orvosok most az elszenyvedt és megmaradt szemrészt akarják kioperálni. A műtét, miután a gennyedés megszűnt, teljesen veszélytelen. A másik szem eltávolítása nem lesz szükséges. A gróf az operáció után rövid idő múlva elhagyja a szanatóriumot, hol egymást érik a látogatók, akik állapota iránt érdeklődnek.

— Repülés a Vatikán felett. Rómából jelenti: Widmer triezsi aviatikus, aki Triestből Rómába röpt, ma többször átröpt a Vatikán felett. A repülést a pápa nagy érdeklődéssel nézte végig.

— Eljegyzés. Tamasdán István dr. előnyösen ismert aradi fogorvos, eljegyezte Popescu Lucit, Popescu Tivadar dr. fogorvos leányát, a gör. román érsek unokáját. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Fegyvergyakorlat-beszámítás a mozgósított katonáknak. Budapestről jelenti: A hadügyminiszterium ma rendelte el a Balkán háború idején behívott tartalékosok rendkívüli szolgálatának a fegyvergyakorlatokba való beszámítását. Eszerint az 1908. sorozási év és a régebbi évfolyamok tartalékosai részére két fegyvergyakorlat számítandó be; akik két hónapnál rövidebb ideig voltak tényleges szolgálatban, azoknak egy fegyvergyakorlatot engedtek el. Az 1909-beli tartalékosoknak, akik 1912. október elseje után még hat hétig voltak a létszámban, kivételesen két, különben egy fegyvergyakorlatot engedtek el. Azokat a tartósan szabadságoltakat, akiket a létszám emelésére hívtak be, egy fegyvergyakorlattól mentették fel, ha legalább két hónapig teljesítették szolgálatot. Az 1910-iki és régebbi évfolyami póttartalékosok részére, akiket 1912. december 20-tól tartottak vissza, két fegyvergyakorlat számítandó be, akik pedig a hadsereg kiegészítésére vonultak be, azoknak egy fegyvergyakorlatot. Az 1912-iki póttartalékosoknak nem számították be a kivételes szolgálatot, de akiket a hadsereg kiegészítéséhez hívtak be, azoknak egy fegyvergyakorlatot engedtek.

— A nagybeteg Neuman-Fürst Mária báróné. Neuman Dánielné báróné állapotában a mai nap sem állott be nagyobb változás. Chvostek professzor — mint azt az Aradi Közlöny jelezte — ma reggel ismét megvizsgálta a beteget, azután kezelőorvosával, Issekutz László dr. és Löwinger Miksa dr. tanácskozott. Az orvosok megállapították, hogy a beteget továbbra is a legteljesebb nyugalomban kell tartani s meg kell várni, míg a szervezet kiheverve a krízist, a javulás útjára tér. Chvostek professzor reggel nyolc órákor visszautazott Bécsbe. A kezelőorvosok a mai nap folyamán is többször meglátogatták a bárónét, akinek betegsége körül az egész család összegyűlt. A nagybeteg ma más ágyba helyezték s az orvosok ez alkalommal is konstataáltak, hogy a báróné tagjait nem tudja mozgatni. A beteg állapotában — mint azt Löwinger Miksa dr. helyettes kórházigazgató munkatársunknak jelentette, annyiban állt be némi javulás, hogy rövid pillanatokig — ha erős hangon szóltak hozzá — hozzátartozói ottlétéről tudomást vett és szemét pillanatokra, felnyitotta, de nyomban visszaesett az öntudatlanságba. A báróné különben még ma sem tudott táplálékot magához venni és a hűdéses merevség sem csökkent.

— Letartóztatott százados. Stanislauból jelenti: Nagy feltűnést keltett itt Borodyski Miklós százados letartóztatása. A letartóztatott tiszt, akinek az előneve Macziejszki lovag, s 20. Landwehr ezrednél szolgált és már át is adták przemysli helyőrségi fogháznak. A katonai hatóságok a legnagyobb titoktartással kezelik az ügyet és a gyanúsított tiszt legközelebbi hozzátartozóinak sem akarnak felvilágosítást adni arról, hogy mi adott okot a letartóztatásra.

— Szerencsétlenség a Schicht-versenyben. Bécsből jelenti: Pitschman aviatikus ma reggel hat órákor szállt föl, hogy a Schicht-verseny első részét megtegye és magával vitte testvérét, egy bécsi rendőrtisztviselőt. Zwtel közelében a repülőgép lezuhant, Pitschman halálosan megsebesült és agonizál, utasa súlyosan megsérült. Pitschman rendőrtisztviselőt ki lehetett hallgatni. Elmondta, hogy már Oberhollabrunn közelében kedvezőtlen széllel kellett küzdeniök. Zwtel közelében siklórepüléssel le akartak szállni, de hirtelen lezuhantak. A lezuhanás okát a rendőrtiszt nem tudta megmondani.

— Elloptak két francia torpedóhajót. Párisból jelentik: Néhány héttel ezelőtt tartották a torpedónaszádok gyakorlatát, a mikor a 174. torpedónaszád elsüllyedt. A gyakorlatot azonnal félbeszakították és az egész torpedóflottilla visszatért Toulonba. Csúpan a Sagaie torpedónaszádot hagyták vissza a kis Porte-Potuan kikötőben, hogy próbálja meg az elsüllyedt torpedónaszád kiemelését. Ezt a munkát azonban abba kellett hagyni, mert a legénységnek más dolga akadt. Mikor egy pár nappal ezelőtt ismét hozzá akartak fogni a 174. torpedónaszád felszínre hozásához meglepődve vették észre, hogy a Sagaie eltűnt a kikötőből. Még nagyobb lett a meglepetés, mikor arra a helyre mentek, a hol a 174. elsüllyedt. A torpedónaszád, a mely huszonöt méterrel volt a tenger színe alatt, szintén nyomtalanul eltűnt. Azonnal megindították a vizsgálatot, de még nem sikerült világot vetni a rejtélyes esetre.

— A karlócai patriárkaválasztás jelöltjei. Karlócáról jelentik: A katasztrófális véget ért Bogdanovics Lucian patriárka örökének betöltéséről az utóbbi időkben különféle hírek terjedtek el, rögtön elárulva a forrást, ahonnan származtak. Meg kell állapítani, hogy a patriárkaválasztás ügye még nem érett meg, a választó kongresszus egybehívására vonatkozólag intézkedés mindaddig nem történt és a nyár folyamán sem várható a kongresszusi tagok választásának elrendelése. Illetékes helyről is megerősítik ezt a prognózist. Természetes, hogy a patriarkátusra a görög keleti szerb egyháznak ugyszólván valamennyi papja aspirál. Az ambíciók érthető célja a karlócai méltóságok, melynek javadalmazása és fénye vetekszik az ország hercegprimáséval. Pártok és a csoportok kialakulásáról még nem lehet beszélni. Majd csak a kongresszus hetven tagjának megválasztása után alakulnak ki a pártok az egyes aspiránsok körül. Ez idő szerint Nikolics Mironnak, a hatvankilenc éves pákraei püspöknek van a legtöbb kilátása a megválasztásra.

— Két öngyilkossági kísérlet. A Földesféle gyógyszerár laboratóriumának egy fiatal munkásnője ma ebéd után öngyilkossági szándékból mérget vett be. A ház egy félreeső helyén eszméletlenül akadtak rá a leányra, akit a mentők beszállítottak a kórházba. Az orvosi vizsgálat még nem állapította meg, hogy milyen méreget akarta magát megölni a fiatal leány, valószínű, hogy belladonnát vett be. Az állapota igen súlyos és kihallgatni még nem lehetett, mert nem tért eszméletre. Ismerősei azt mondják, hogy szerelmi bánat miatt akart meghalni a leány. — A felsőtemetőben ma este hat órakor egy zokogó cselédleányt talált a temetőőr, aki kést tartott a kezében és látszólag öngyilkosságra készült. A temetőőrnek a leány elpanaszolta, hogy elhagyta a kedvese és emiatt akarta megölni magát. A halálrészánt cselédleányt a temetőőr átadta egy rendőrnök.

— Játékbank részvények árverése. Érdekes árverés lesz holnap délelőtt Stamberger Ferenc dr. budapesti közjegyző irodájában, ahol a hivatalos lapban közzétett hirdetés szerint 20 darab egyenként 1000 korona névértékű Általános forgalmi részvénytársasági részvény kerül nyilvános árverésre névértéken ártuli árban is a Magyar érték- és iparbank részvénytársaság megkezdése folytán. Az Általános forgalmi részvénytársaság — nem kell talán rá emlékeztetni — a vízbe esett margitszigeti játékbank és bezűntetett abbázai játékkaszinó alapítója.

— Sirkövetés. Néhaj Moskovitz Jakab emlékeztetése emelt siremléket április 26-án, vasárnap d. e. 10 és fél órakor a helybeli izr. sikertetőben avatják föl.

— Aeroplán-gránát a hálószobában. Párisból jelentik: Különös és eddig még fel nem derített eset színhelye volt tegnap a rue Erlanger 79. számú háza. A harmadik emeleten lakott itt egy Mellis-Sinn nevű angol házaspár. Pár nappal ezelőtt érkeztek Párisba, hogy az angol királyi pár ünnepies fogadtatásának szemtanúi lehessenek. Tegnap reggel 6 óra tájban még az igazak álmát aludták Mellis és a leányukkal együtt. Egyszerre mezdörgésszerű robaj, ablaküvegek csörömpölése, vakolat és téglák hullása és gomolygó füst riasztotta fel őket szendergésükből. A halálra rémült emberek elenite arra gondoltak, hogy földindulás rázta meg a házat, amely most a fejükre fog omolni. Az első percek rémülete után kimerészkedtek az ágyból és terepszemlére indultak a szobában. Megállapították, hogy az ablakon keresztül ágyulós hatolt a szobába. Egy aeroplán-ágyuból jövő gránát tévedt a házba és szétrombolva a kandallót, explodált. A gránát darabjait meg is találták a kandallóban, amelynek részalán 15 centiméteres lyukat ütött. Csodálatosnak mondható véletlen folytán nem történt csak katasztrófa. A rendőrség és a katonai hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak az iránt, honnan történt a lövés. — Eddig azonban még rejtély, hogy az eroplángránát hogyan és honnan jutott az angol házaspár szobájába.

— Esküdtszék után fegyelmi tárgyalás. A Budapesti Tudósító jelenti: Illetékes helyről a következő közleményt kaptuk: Tekintettel arra, hogy abban a sajtópörben, a mely miniszterelnöki meghatalmazás alapján indított a Pesti Hírlap ellen Barát Armin miniszteri osztálytanácsos, a sajtóosztály vezetőjének kérelmére elkövetett rágalmozás miatt — a bizonyítás igen szűk keretek közt mozgott, Tisza István gróf miniszterelnök a sértett osztálytanácsos ezuttal megismételt kérésére is elrendelte a fegyelmi eljárást és minden esetleges további intézkedést az eljárás befejezéséig főtartotta magának.

— A Vezuv kitérése. Nápolyból jelentik: Tegnap a Vezuv több földlökeéstől kísérve kitért. A kráter felső nyílásán roppant nagy mennyiségű folyós kén ömlik ki mérges gázok kíséretében. Az óriás gázfeljűdéstől sokat szenvedett Resina és Pugliana lakossága is. A földalatti morajlást egész nap lehetett hallani. A Vezuv obszervatóriumában kijelentik, hogy nyugtalanságra nincsen ok.

— Gazdát cserélt ujság. Budapestről jelentik: Ma délután Stamberger Ferenc dr. közjegyző irodájában egy részvénytársaság megvette a Budapesti Hírlaptól az Esti Ujság és Kinöses Kalendárium című lapok kiadási jogát. A konzorcium nevében Bethlen Oszkár dr. járt el, aki valószínűleg szerkesztője is lesz az Esti Ujságnak.

— Lengyelek az orosz kémek ellen. Bécsből jelentik: A lengyel klub a delegációk alkalmából akcióit készít Oroszországnak Galiciában észlelhető kémkedései ellen. Lengyel részről meg fogják interpellálni a külügyminisztert, hajlandó-e intézkedni, hogy véget vessenek a galicai kémkedésnek.

— Családi dráma. Veszprémből jelentik: Szemenyei Gáspár püspöki pincemester tegnap este a lakásán agyonlőtte a feleségét, Rada István kanonok nővérét, majd saját magára fordította a fegyverét. Az asszony azonnal meghalt, a pincemestert súlyos sérülésekkel szállították kórházba. A kórházban kihallgatták Szemenyeit, aki azt vallotta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt akarta elpusztítani feleségét és saját magát.

— Elveszett egy fehér spitz kutya. A megtaláló kéri a kutyát Krenner Zoltán dr.-nak Luther-utca 1., vagy Zimmermann János ortopéd cipésznel átadni, hol megfelelő jutalomban részesül.

— Minden szombat este 8 órától és vasár- és ünnep-nap délelőtt 10 órától a 33-ik gyalogezred zenekara hangversenyez a „Gambuzinus” sörcsarnokban. 2632

— Elveszett pénteken délelőtt a Széchenyi-utcában egy női bőrszény pénzzel. A becsületes megtaláló kéri az azt a lap kiadóhivatalába átadni. 2771

— Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban Radó Gyula áruházában. 2057

— Értesítés. Van szerencsém a n. 6. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy női divattermemet Petöfi-utca 11. szám alá helyeztem át. Kiváló tisztelettel Kertész Katica. 2765

— Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban szerezzék be Lechner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. 2395

— Gyermekkosci gyári raktár Fischer-féle Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischernél legfinomabb, legmodernebb és legegységesebb gyermekkosci 20% olcsóbbak lettek.

— Ügyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Vidékiek bármily megbizással a Messenger-Boy vállalathoz bizalommal fordulhatnak. Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Amire nincs felelet.) Fodor Armin kuriai bíró a napokban előadást tartott az aradi törvényeséken a bírának és ügyvédeknek az új polgári perrendtartásról. A szövevényes új törvény, amelyet ez évben fognak életbe léptetni, rendkívül komplikált. A hallgatóság közül többen kérdéseket intéztek a nagytdásu bírőhoz, aki mindenre pontosan és kimerítően meg is felelt. Azonban egy kérdésre ő se tudott választ adni. A dolog így történt:

— Tudjuk — mondta a kuriai bíró — hogy eddig az idézéseket, ha a megidézendő személy nem találták a lakásán, az ajtóra függesztették ki és neki e kifüggesztéssel tudomást kellett szerezni arról, hogy megidéztek. Ha nem jelen meg a tárgyaláson s nem igazolta távolmaradását, akkor elmakacsolta a bíróság. Ez a gyakorlat nem volt egészen helyes, mert gyakran megtörtént, hogy az idézést az ajtóról lefújta a szél. Az új perrendtartás értelmében ez a gyakorlat megváltozik. Ezután, ha a megidézendő felet nem találják a lakásán, egy értesítést függesztenek az ajtóra, az értesítésen az lesz, hogy az illető jelenjék meg a bíróság előtt az idézése átvétele végett.

S itt következett az a kérdés, amire a tudós bíró se adhatott választ. Valaki ugyanis ezt kiáltotta közbe:

— És ha a szél az értesítést is lefújja az ajtóról?

(Nem érdemes.) Egy tréfás ember a napokban lejött a Lloydból, ahol elég tekintélyes összeget veszített. Eszébe jutott, hogy Ujaraden dolga van. Odaintett egy bérkocsit.

— Mennyiért visz át Ujaradra? — kérdezte a kocsistól.

— Három koronáért nagyságos ur.

— És mennyiért hoz ide vissza?

— Szintén három koronáért nagyságos ur.

— Tehát összesen hat korona? — kérdezte az utasjelölt.

— Igenis nagyságos ur.

— Hát akkor nem megyek. Hat koronát fizetek én azért, hogy odakerüljek vissza, ahonnan elindultam?

Dr. Velicsek-féle Sanatorium Boksánbánya.

Physikális diätetikus gyógyintézet Krassó-Szörény vármegyében.

Különb. győgyeredménynek mindentféle idegbajoknál, a gyomor-, bél-, méj-, hólyag- és a légutak bántalmainál, csúsz, köszvény és cukorshugyvárnál, vészegevényesség és következményes bántalmaknál, belső női bajok és nemi bántalmaknál; Scrophulosisnál.

Légsátrak!

Penzió!

9179

Prospektus!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 24.

Az időjárás a vetések szempontjából nem kielégítő.

A gabonaüzlet irányzatát az áprilisi határ-üzletek lebonyolítása befolyásolja és szilárd.

Elkelt a mai piacon:

200 mm. buza	26.40
200 mm. tengeri	18.40
Ross	18.
Árpa	16.
Zab	15.

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktársaság.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 24.

Készáru.

Amerika egy féllel olcsóbb. Kínálat, vétel edv gyenge, 5 ezer mm 5 fillérrel magasabb.

Ártárifidő.

	Déli váriat	3 órai váriat
Buza 1914. áprilisra	12.95-12.96	12.95-12.96
Buza 1914. májusra	12.85-12.86	12.88-12.89
Buza 1914. októberre	11.67-11.68	11.69-11.70
Ross 1914. áprilisra	10.60-10.61	10.63-10.64
Ross 1914. októberre	9.01-9.05	9.07-9.08
Tengeri 1914. májusra	6.59-6.90	6.87-6.88
Zab 1914. áprilisra	8.15-8.16	8.16-8.17
Zab 1914. októberre	7.94-7.95	7.90-7.91

As árak 50 kilókent számítva

Feladás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1914. évi április 25-én:

A) Bérlet. A) Bérlet.

Buda gyöngye.

Operette 3 felvonásban. Írta: Brammer Gyula és Grünwald Alfréd. Magyar színpadra alkalmazta: Mérei Adolf. Zenejét szerzette: Dr. Ascher Leó. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Elöljáró	Dióssy Nusl.	Stramp	Ocskay M.
Plunderos	Polgár S.	Mária	Hampel Ilona
Sátor	Barics Gy.	Macska bácsi	Győző A.

Közdete este 7/8 órakor.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

9401

NYILTTER.

MICLEA SZEVÉR dr.

ügyvédi irodáját Luther-utca 1. sz. alól

József főheceg-ut 18 sz.

Uray-féle házba, a lutheránus templom oldalán és annak közelében

áthelyezte.

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok

kaucsuk sarkok királya

szépség és a legújabb találmány.

6247

ES-KA

A koncentráció kőtarikás
Es-Ka kerékpárunk által
cca 40% erőfeszítést
megtakarít. A legfontosabb
több újítás.

Egyedüli árúszítás

Hammer Zsigmond, Arad.

Az Aradi Közlöny

kiadásban május elején megjelenő Aradot érintő vonatok indulását és érkezését fel-tüntető vasuti menetrend részere hirdetések felvétele nek

a kiadóhivatalban.
Telefon szám ... 151.

7297-1914. kh. sz.

Hirdetmény

A mind gyakrabban megismétlődő szerencsétlenségek igazolják, hogy a szabad Marosban és az élővírcsatornában való fürdés életveszéllyel jár. A Maros medre, és az élővíz csatornáinak annak takarítása folytán ferékfalaja, helyenkénti mélysége folyton változik és ujjonnan keletkező örvényei áramsebessége nemcsak az uszni nem tudók, de a gyöngébb uszók életére is a legnagyobb veszélyt képezi.

Mint hogy a Maros folyón létesített ingyenes fürdők mindenkinek rendelkezésére állanak és teljesen feleslegessé teszik az élet veszéllyel járó szabadban való fürdözést, a közönség életbiztonságának megóvása érdekében a szabadban való fürdést az 1885 évi XXIII. tcz. 25 §-a alapján Arad szab. kir. város rendőrségének egész területén betiltom és figyelmeztetem a lakosságot, hogy mindazok, akik e tilalom ellen vétnek, a hivatkozott törvény 186 §-a szerint fognak büntetést szenvedni. Egyidejűleg felkérem a szülöket, gyárokat, gondrokat, a tanoncot tartó iparosokat, kereskedőket, az elemi és kézépiskolák igazgatóit hogy a felügyeletük alatt álló gyermekeket, tanulókat, a rendeletben foglalt tilalomról tanítsák ki, ügyeljenek, hogy az szigorúan betartassák.

Arad, 1914. évi április hó 10-én.

Grécs,
főkapitány.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál
Influenza- és tüdőgyulladások utána jóízű
Sirolin-Roche-al való hosszabb kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. SIROLIN, Roche oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emésztést.
Szivesséjék a gyógytárakban; határozottan Sirolin-Roche-t kérn!

Alulirt helyen eladó:

égetett téglá,
malternek való homok,
egy homok bánya,
muhar és búkköny széna.

Flórián u. 6B. sz. 3-ik ajtó.

A volt
Sakkszövetség
6s
lengyelclub
fényes berendezése

többek között baccarat-asztal, kártyaasztalok, uri szobák, bőrbutorok, festmények, csillárok, szőnyegek s.b. stb. **egészben vagy arabonként is eladó.** A helyiség részenként, garzon lakás, üzlet vagy iroda részére avonnakra kiadó. Buda-pest, András-sy-ut 35. I emelet.

Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242

Ajánlja
költözködők figyelmébe,
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:
Villanyos csillárokat, villanyos fő-
zőedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket. 481

A HAZAI CIPŐIPARTERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

**TURUL
CIPŐK**

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

Főraktár
ARAD,
Andrássy-tér (Miqorita-palota)

Cikk 289 Chevrón fűzőcipő K 10-
287 Chevrón Goodyear K 13-50
6096 Chevrón Goodyear
la minőség K 18-

Cikk 92 Rox fűzőcipő K 10-80
807 Chevrón fűzőcipő K 11-
6086 Rox fűzőcipő American
Style K 12-
110 Chevrón Goodyear K 18-

Cikk 405K Chevrón gombes-
telcipő K 8-
483 Chevrón Goodyear K 11-50
416 Chevrón Goodyear
la minőség K 14-

Cikk 348 Chevrón gombes-
telcipő K 11-
346 Barna Chevrón,
Goodyear K 12-
Cikk 382 Chevrón Goodyear K 14-50
1856 Lakk asztrotűttel K 18-50

237-1914.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a vasúti felüljárónak kis kockával leendő burkolása iránt 1914. évi május hó 11-én d. e. 1/2, 11 órakor a városháza földszinti termében nyilvános versenyárgyalást tart.

1) A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban lévő munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik, Arad szabad királyi város közönségevel üzleti összeköttetésben állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2) Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. fél 11 óráig nyújtandó be. Az elkészett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3) Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható mintán az egységárak és végösszegek pontos leírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével a lándók be. Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban megtekinthető munkákra nyújthatók be.

4) Az ajánlatokhoz 5% bánatpénznek a városi pénztárban való letételel igazoló nyugta csatolandó.

5) A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közlegel ellenőrzésének veti magát alá.

6) A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7) Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk, esetleg az ajánlatok közül egyet se fogjunk el.

8) Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntéig kötelezettségben maradnak.

9) Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne: jogunk van őt a vállaltól minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10) Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot: már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi a folyóaitott járandóságokat felveheti.

Nyilatkozatban kiemendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11) Az ajánlatban világosan és határozottan kitűndő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12) A versenyárgyalás fenti jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13) Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14) Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914 évi április hó 20-án tartott ü.éséből.

A gazdasági szék.

Szőlőkötöző-fonal
elsőrendű három és négy águ
karikás és zöldhajtás kötözésre

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok
Legjobb beszerzési forrása
Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA
cégnél Andrássy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
2241 VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON 649.

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

2229

Tisztelettel Éliás Lipót Fia butorszállító Deák Ferenc-utca 36. sz.

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpított 6, 8 és 10 méter hosszú patentirozott zárt butorszállító kocsijaimmal.

Messenger Boy

vállalat.

Kerékpáros gyorsküldőncök
Deák Ferenc-utca 8. sz.

Telefon 816.

Levél- és csomagkézbesítés. Egyesületeknek tagdíjbeszedés. Adófizetések eszközölése. Lakasnyilvántartás. 2340

Ocsóbb, mint a hatósági mészárszék.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Forray-utcai mészáros- és hentes-üzletben csakis elsőrendű hizott marha-, borjú- és sertéshusokat az alanti — sokkal olcsóbb árakon, mint a város — árúsítok s így nincsen szüksége a nagyérdemű közönségnek a hatósági mészárszék felkeresni, ahol lesoványodott marhák lesznek kímélve. 2473

Árjegyzék:

1 kg. hizott marhahús szeggy ... 1 K. 20
1 > marhahús hátulja levesnek 1 > 28
1 > rostélyos, folsár, fehérpocsenye ... 1 > 52
1 kg. vesepecsenye ... 2 > —

Sertéshús:

1 kg. comb, tarja ... 1 K. 76
1 > oldalas ... 1 > 60
1 > karaj ... 1 > 84
1 > zsír ... 1 > 52
1 > szalonna ... 1 > 40

Piatál borjú:

1 kg. eleje ... 1 K. 60
1 > lapoczká ... 2 > —
1 > comb ... 2 > —

Szíves pártfogást kér:

Farkas György
mészáros és hentes Forray-utca.

Ügyes szerelőt,

aki kis amerikai benzín- és szivógáz-motorok önálló szereléséhez és javításához ért, azonnali

belépésre keres

Sam. Wagner
gépgyár Nagyszében.

Román és német nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Leltározás alatt tuhalmozott raktár folytán
legjobb és legszebb **ernyő és francia fűzők**

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítanak el, ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szak-szerűen eszközöltetnek. 041

Új gyár! Telefon 820. Új gyár!

Első Aradi Orthodox Kóser שולמי gyár

ARAD, Boros Béni-tér II. szám.

törvényileg bej. cég.

Sürgőnycim: Szalámigyár Arad.

Rendeléseket szalámi, tormás virsli és sonkafélékben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít. Vidéki viszontelárúsítók kerestetnek. 1511

Első Aradi Piskotagyár

ARAD, Radnai-ut 23. sz.

Ajánlja állandóan friss **lagylalt ostyáit** (Wafferleket) **Cső ostyáit** (Hollipniket) **50 drb** csomagolásban, izléses kivitelben csomagonként, illetve cartononként **kor. 1.10 fillér.**

Ugyszintén általánosan elismert kitűnő **vaniliás piskotált** 75 drb cartonban **kor. 1.—.** **Nápolyi szeleteit** 140-es dobozokba **kor. 2.—.**

Kereskedőknek, cukrászoknak és kávé-soknak előnyös árban számítom.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesíték.

Szíves megrendeléseket kérve

teljes tisztelettel:

2745

DOBOZY I.

Premier-Werke, Eger I. B.

Grünberger R.

ELŐNYOMDA

Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek: zálogédeléket, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Kasznált ólom
megvételre kerestetik.

**„MODIANO”
CLUBSPECIALITÉ**

**A LEGDRÁGÁBB
A LEGJOBB!**

Orvosi tanácsra úgy a hívelyek mint a lapocskák nyomatlanok, de mindenikben benne van víznyomással arédyjegy és a gyártás aláírása: S. G. Modiano

Lázár Jenő

vizsgázott fogtechnikus.

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lighthasználat. Telefon 993. szám.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

„Köszönés megértés”

kívánt ha yre és jelgén levél ment. 2772

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugalmasított

városi tanító, munkabíró, teljesen bírja a magyar, német, szerb nyelvet; közigazgatási és jogi ügyekben jártas, megfelelő alkalmazást keres. Megkereséseket „Olcsó munkaerő” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 2425

ALKALMAZÁST NYER.

Kell és Krausz

cégnél egy ügyes, fiatal segéd felvétetik. 2588

Egy jobb leány

kerestetik 2 kis gyermek mellé. Ehrerfeld fűszerkereskedő Boros Béni-tér. 2784

INGATLAN.

Földbirtok

Temesvár megyében 312 katasztrális hold urai lakással és sok gazdasági épületekkel, betegség folytán kedvező, átvehető bankteljességgel olcsón eladó. Bővebb felvilágosítást ad Gyenge Ferenc Arad Városi és megyei telefon sz. 624 2584

Bérbérlés

2 emeletes, bejáratos közepén, 10 évtől adómentes, eladó. Bővebbet Zombory Lászlónál, Forray-utca 2/a sz. 2747

KIADÓ LAKÁS.

Egy

szobás utcai lakás május hó 1-re kiadó. Bővebbet Czernovits Péter-utca 27, üzletben. 1454

azonnal kiadó

hat, esetleg négy szobából álló első emeleti urai lakás. Eczsébet-körút 8. szám. 2731

2 utcai szoba

butorozva fürdőszobával garzon lakásnak kiadó Batthyány-u. 32a. Telefon 589. 2457

Egy szoba,

konyha Sárossy-utca 7. sz. alatt kiadó. 2769

Thököly Imre-utca 55.

8 szobás utcai lakás minden hozzá tartozóval, üvegezett folyóó, gyümölcsös kerttel május 1-ére esetleg az egész ház bérbé adó 2766

4 szoba,

fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakás, május 1-re kiadó. Wesselényi-utca 14. sz. 8. ajtó. 2715

Két szobás lakás

azonnal kiadó Mikos Kelemen-utca 2-4. sz. 2770

LAKÁST KERESNEK.

Keresek május 1-ére

5-6 nagyszobás lakást, fürdőszoba, konyha, kamra, cselédszobával. Lehetőleg egyedül kívánok lakni egy házban, hol istálló, kocsiszín, kert is legyen. Előnyös feltétel mellett fenti igényeket kielégítő házat is vennék. Ajánlatokat „Jó lakás” címre a lap kiadóhivatalába kérek. 2738

ÜZLETEK.

Eladó

Egy jó forgalmu vegyeskereskedés, trafik és italmérésli a d. d. helyen. Cím a kiadóban 2768

Jóforgalmu

korcsma és üzlet helyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

Országos vásártartással

bíró községben mintegy ötven év óta fenálló, a községben egyedüli vegyeskereskedéssel, trafik-ka, italméréssel stb rendelkező modern lakóház nagy parkirozott udvarral és kerttel, jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Körösvölgyi pálinkakaraktár, Andrásy-tér 5. Telefon 651. 2748

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fényképezőgép.

használt, 9x12, kiűnő állapotban, Compound zárral, 6 kazetta és állvány 260 kor. helyett csak 190 koronáért eladó. Enyveshat, Andrássy-tér 8. 2237

Antik órák

kaphatók Losonczy Lajos órák és ékezerésznél, Szabadság-tér 1. 2727

Nyergeslő

8 éves pajkanca, hibátlan és szép figurás volt sarcsiló, kitűnően lovagolva, eladó. Novák Manó tulajdonosnál Arad Sága, Iskola-utca 4. sz. 2761

Homok

rostált vagy kavicsos háshoz szállítva megrendelhető Porcsán Lajosnál Bocskó-utca. 2571

Háziassan készült

komló-pár élesztőt kenyérsütéshez viszontelárusítóknak a legolcsóbban szállít Nagy Pál Mihály komlóspár élesztőgyára Földeák. 2679

Szilőkarót,

7 láb magas prima tölgyfából szállít bármely átomásra előnyös áron. Vas József, fakereskedő, Ujarad. 2697

Eladó

egy női park-hintó, vagy egy homok fató kocsival becserezem. Deák Ferenc-utca 24. 2721

Jókarban levő

gázlámpák eladók. Boros Béni tér 10. sz. 2739

Kátránypapíros,

kátrány és carbolineum legújabb nyosabban kapható Weisz David fűszerkereskedőnél Arad, Kossuth-utca 62. Telefon 66. 2760

Két

szép nagy olajfeszmény, 1 bordó, 1 zöld szövet függöny, és egy fallükré azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2755

Acélos, tartós, kristály tiszta

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 5 és 8 koronás adagokban. Aradi Jégtelep Pórfi-utca 7a. Telefon 199 sz. 2297

Butor

kevésbé használt, teljes hálszoba és más különálló butorderabok olcsón eladók. Verbőczy-utca 5. I. em. Megtekinthető d. u. 3-4 ig. 2677

Modern

világos hálszobák, fűtött tölgy ebédiz és egyéb butorok, jutányos áron eladók. Molnár Antal asztalos, Kápolna-utca 3. 2289

KÜLÖNFÉLE.

Irack,

ki perfekt magyar és német levelező, felvétetik. Luttwák József, Árpád-tér 1. Ugyanott egy teljes üzletberendezés eladó. 2765

Eszerjő

gyomor elixír. Emésztési zavarok, évtalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, székülség, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélfáradtság (gikszák) baktériumok ellen. Ára 1 és 2 korona. Kaktárak Hóhs Vilmos gyógyszerára Aradon, Batthyány-utca és guteri Földes Kelemen gyógyszerára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Alágyújtásra való papír

kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám 816

2291
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Özv. urinó

magához fogadna jó magaviseletű, bármily vallásu, 13-14 éves leányt, lehet vidéki is, aki kisebb háztartás dolgait végezná. Ennek ellenében fizetést kapna és szabad óráiban jó iparágat megtanulhat. Árva vagy anyátlan gyermek, jó otthonra talál és előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2702

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén-só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaféreg ellen carbolpor carbolsav — cresolium fertőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálhatunk.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai ARAD.
Telefon 165.

REICH GYULA

bádogos és vízvezeték berendező

ARAD, Hunyadi-utca 3. sz.

Fárber fűszerüzlettel szemben.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését, ugyanint: fürdőszoba, angol kloset és vízvezeték berendezéseket, valamint bádogos munkákat a legjutányosabb árak mellett. **Költségvetést díjtalanul készítek.** 2714

7165—1914.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter az 1912. évi LXIX. törvények 4. §-a alapján a városunk területén található lovaknak osztályozását rendelte el.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kiknek birtokában ló, öszvér, öszvérszamar és szamar, valamint fogatos jármű van, hogy a f. évi április hó 28-ától május hó 5-ig terjedő 8 napos határidőn belül lovaik, öszvéreik, öszvérszamarik és szamaraik illetőleg fogatos járműveik számát, nemét valamint a lovaikhoz tartozó málbásállat felszereléseket az összeírás foganatosítása céljából a helyszínen megjelölt rendőri kerületi biztosoknak 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe mellett pontosan bejelentésük.

Nem kell bejelenteni a következő lovakat és járműveket:

1) az O Felsőge és a királyi ház tagjainak udvartartásához tartozó lovakat és járműveket;

2) a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élvezők személyes használatra szolgáló lovakat és járműveket;

3) a fegyverszerőhöz tartozó egyéneknek annyi lovat ahányat mozgósításkor tartani kötelesek;

4) a csendőrséghez tartozóknak

szolgálatuk teljesítéséhez szükséges lovaikat:

5) az udvari és állami ménésintézeteknek, állami ménéseknek és csikótelepeknek és gazdasági tenyész lovaikat és járműveiket és

6) a kincstár tulajdonában lévő lovakat és járműveket.

Arad sz. kir. város tanácsának 1914. évi április hó 11 tartott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Értesítem Arad sz. kir. város törvényhatóságai bizottságának t. tagjait, hogy a f. évi április hó 25-ik napjának d. u. 4 órájára hirdetett rendkívüli közgyűlés megtartva nem lesz.

Arad, 1914. évi április hó 24.

Urbán Iván s. k.

főispán.

7296—1914. kh. sz.

Hirdetmény

A villamos vezeték oltalmára alkotott szabályrendelet 1 §-a szerint Arad város területén létesített villamos vezeték oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos

légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezeték (kábelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

Tekintettel arra hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezeték állandó veszélynek vannak kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel, mint a külvárosban betiltom és miután hivatkozott szabályrendelet 5 §-a szerint a villamosvezetékek oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodoás a család-főket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben, figyelmeztetem nevezetteket, hogy minden esetben, midőn kiskoru egyén sárkányozás által a villamosvezetékben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Gréen,

főkapitány.

210—1914. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az aradi Nemzeti színház hirdetés-függönyének 3 évre leendő bérbeadása iránt folyó év április hó 27-én d. e. 1/2 11 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 1200 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi április hó 9-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

1760—1914. pm.

Hirdetmény.

Az 1913. évi utadói minimumnak külön kitüntetését tartalmazó egyenlő kivétési jegyzékét vélegetesen megállapítom és a városháza I. emeletén levő hivatalos helyiségben folyó év április 10-től 25-ig terjedő 15 napra közzételemre kiteszem azzal, hogy az ellen felszólalás irásban hivatalomba nyújtandó be.

Arad, 1914. április 9-én.

Varjassy,
polgármester.**RADÓ GYULA**

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1666

Gyászruhák és gyászbuzok.

Szabott árak!

Telefon 238.